

Дәрбәзә

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК.

2024
ГОД СЕМЬИ

Тәсисчи: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ
ВӘ ИНФОРМАСИЈА АКЕНТЛИЈИ

12+

№8 (98461) 1920-чи илдән чыхыр 1 МАРТ 2024-чү ил, чүмә.

Гүжәти 2 рубл.

ВАЧИБ МӘСЭЛЭЛӘР

Серкеј Меликовун мәтбуат конфрансы

Дағыстанын Башчысы регионун социал вачиб ләйһәләри, онун инвестисия вә турист потенциалы, һәрби әмәлијәт иштиракчылары вә онларын айләләрининин дәстәкләнмәси, республиканын инкишаф перспективләри һаггында данышмышдыр.

Мәнзил тикинтиси

Мәнзил тикинтиси вә шәһәр агломерасияларынын инкишафы Дағыстан үчүн чох вачиб мәсәләдир. Саһә һәгигәтән олдугча динамик лакин Русијанын дикәр шәһәрләриндә мөвчуд олан үмуми гәјдалара бахмадан инкишаф едир. Бу јахынларда республикада саһәнин инкишаф перспективләринә һәср едилмиш конфрансда РФ Шәһәрсалма Кодексиндә едилмиш дејишикликләр нәзәрә алынмагла ганун үзрә еразиләрин комплекс инкишафы планына шәһәр агломерасияларынын инкишафына кечирилмәси һаггында гәрар гәбул етмишдир. Изаһ едилмәлидир ки, әввәлләр Дағыстанда мөвчуд норматив гәјдалара ујғун кәлмәјән «нөгтәли» тикинтиләр практика едилдирди. Бир чох бәлә һадисәләрә кәрә һазырда һүгүг мүһафизә органлары тәрәфиндән јохламалар кечирилик, мәһкәмәләрдә бу вә ја дикәр торпаг саһәләринин айрылмасынын гануна ујғун олдугуна бахылыр.

Дағыстанда електрик тәһнизаты проблемиси

Һәр һәфтә вәтәндашларын о чүмләдән електрик шәбәкәләри комплекси саһәсиндә дахил олан мурачиәтләри мониторинг едирдик. Саһә сон дәрәчә бәрбад вәзијәтдә иди. Әсас сәбәбләрдән бири-1960-чы илләрин орталарында истифадејә верилмиш вә техники јениләшмә едилмәдән фәалијәт кәстәрән республиканын електрик шәбәкәләринин инкишафы програмынын малијәләшдирилмәмәси иди. Шәбәкәләрин јүкү артса да онларла иш апарылмырды. Дикәр проблем-тарифләрин ашаға олмасыдыр. Бу мәсәлә чох зидијәтлидир. Бир тәрәфдән ашағы кејфијәтли хидмәтләр тарифләрин

артмасына сәбәб ола билмир, дикәр тәрәфдән едәнишләрин ашағы олмасыдыр. Верки вермәјәнләрин чоху узун мүддәт саһибкарларда олан тәшкилатлардыр. Онларын бәзиләри банкрот проседура-сыны кечмиш вә ја ону сүни кечмиш вә харичи идарә олуналардыр. Биз електрик шәбәкәләри комплексинин әмлакынын бирләшдирилмәси проседура-сыны кечирмиш, инди бүтүн бунлар «Россети» кампанијасынын ихтијарындадыр. Нәһәјәт 2027-чи илә гәдәр електрик енержи комплексинин етибарлылығынын артырылмасы Програмыны һәјата кечиририк.

Дағыстан јени мәктәб вә ушаг бағчаларынын истифадејә верилмәсиндә лидердик

Сон ики илдә биз доғрудан да сычрајыш етмишик. Лакин Дағыстан үчүн бир сычрајыш чох аздыр. Керилијин арадан галдырылмасы үчүн системли иш лазимдыр. Бизи хусусилә дағ рајонларында јерләшән мәктәбләрин вәзијәти нараһат едир. Ири рајон мәркәзләринә диггәт јетиририк. Дағ кәндләри сахланылыр, инсанлар бурада јашамағы, о чүмләдән туризм инкишафы сајәсиндә һәјаты давам етдирмәси Дағыстан үчүн характерикдир. һәмин јерләрдә кичик комплекти мәктәбләр мөвчуддур. Вә бәлә мәктәбләр чоҳдур. Биз онларын јеринә тәзә мәктәбләр тикмәли, лакин дағ рајонларында буну етмәк олдугча чәтиндик, чүнки һазырки нормативләрә кәрә торпаг саһәсинин сечилмәси бир чох позисијалар үзрә мәһдуддур.

ХәӘ иштирак едән һәрби гуллу-чуларын вә онларын айләләринин дәстәкләнмәси тәдбирләри һаггында
Бу күн федерал сәвијәдә, о чүмләдән

Али Баш Команданын гәрарлары сајәсиндә гәбул едилмиш дәстәк тәдбирләри сөзүн әсил мәнәсында кәрүнмәмиш вә әһәмијәтлидир. Бу саһәдә илк нөвбәдә биз өзүмүз үчүн һәмин тәдбирләрин һәр бир айләјә чатдырылмасыны мүәјјән етмишик. Артыг 2022-чи илин феврал ајында өзүмүзүн «Һамымыз бир јердә» фондуну јаратмышыг. Бундан башга мүхтәлиф көмәк нөвләринин, о чүмләдән мадди көмәк нөвләри кәстәрилмәсини асанлашдырмышыг. Ким айлә башчысыны вә ја јахын адамыны итирмишсә һәмин көмәкләри алыр. Дикәр дәстәк тәдбирләри дә бу күн фәалијәтдәдир. Бурада федерал мәркәз тәрәфиндән, о чүмләдән һәрби гуллучуларын ушагларына аид дәстәк тәдбирләрин ишләјир. Бурада әкс рабитә башлычадыр, она кәрә ки, биз һәр һансы бир сәвијәдә Сәрәнчам вә гәрар вәрә билирик. Лакин онлар практикада нә чүр реализә едилмәсини, инсанлара фајда веримәсини дәрк етмәк лазимдыр. Она кәрә дә биз бир чох ичтимай тәшкилатларла кәрүшләр кечиририк.

Маһачгала аэропорту

Биз Маһачгала аэропортунын инкишафыны икинчи нөвбәсинә башламышыг. һазырда јени учуш-әнмә золағынын тикинтиси фәал апарылыр һансыки онун кејфијәти вә узунлуғу сајәсиндә бу күн дүңјада мөвчуд олан һава кәмиләринин гәбул едә билчәкдир. Бундан башга бәрпанын икинчи мәрһәләси јени терминалын тикинтисини нәзәрдә тутур.

Идман

Бу күн Дағыстанда олимпиа програмына дахил едилмәмиш мүхтәлиф идман нөвләри үзрә турнирләр кечирилир. Бизим үчүн бунлар һәм сәрбәст күләшмә, һәм дә милли вә әнәнәви идман нөвләридир. Бунула бәлә чоҳлу сајда күләшчиләрин вә дејүшчүләрин Хүсуси һәрби Әмәлијәтда, о чүмләдән кәңүлү олараг иштирак етмәсини нәзәрә алмаг лазимдыр. Бу ону кәстәрир ки, һәмин мәктәбләрдә вәтән-пәрвәрлик вә өз өлкәсини горумаға сәј кәстәрмәси мәсәләләрини истисна етмәк олмаз. Дағыстанда гарышыг дејүшләр үзрә турнирләрин кечирилмәсинә кәлдикдә исә демәлијәм ки, биз буна һазырыг. Биздә 2018-чи илдә идман күләши үзрә Европа чемпионаты кечирилмишдир.

Фәләстин гачгылары

Бу күн Дағыстана Фәләстиндән кәлән 150 гачгын вардыр. Онлар лазыми һәр шејлә тәмин едилмишдир. һазырда онларын һәким ихтисаслары үзрә сертификатларыны тәсдигләнмәси үзрә иш апарылыр. Гејд етмәк лазимдыр ки, онларын әксәријәти Русијада диплом алсаларда лакин тәсдиг олунмасы вачибдир.

БУ НӨМРӘДӘ
Дағыстандан олан Иван Родионов суперфинал гәлибидир

сәһ.2

Мотоатычы баталјонунун командири мајор Аббас Фирудинович һашымовун хатирәсинә

сәһ.3

Әфсанәви Тути-Бикә

сәһ.6

Дагинформун рәһбәри Биринчи Каналын журналистләрини мұкафатландырыб

сәһ.7

Новруз адәтләри – Су чәр-шәнбәси

сәһ.8

РЕСПУБЛИКА ХЭБЭРЛЭРИ

2024-чи илдэ Дағыстанда рекионал мәнсулун һәчми бир трилион рубулдан артыг олачагдыр

Тәхмини гижмәтләндирмәжә көрә 2023-чи илдә Дағыстанда дахили рекионал мәнсулун һәчми 991 милјард рубла гәдәр тәшкил едәчәкдир ки, бу да габагки, илдәкиндән 3,1 фаиз чоходур. Бу һагда Республика һөкүмәти Сәдри Абдулмүслим Абдулмүслимов 2023-чи илдә һөкүмәтин фәалијјәти һаггында вердији һесабатын кедишатында мәлумат вермишдир.

«Чари илдә илк дәфә дахили рекионал һәчимләри 1 трилјон рубулдан артыг олачагы прогнозлашдырылыр ки, бу да рекион үчүн әһәмијјәтли налијјәтдир», -дејә баш назир данышмышдыр.

О нун сөзләринә көрә дахили рекионал мәнсул артымы Дағыстанын итисадијјатына инвестисијаларын артырылмасы илә бағлыдыр, һансыки мүүссисәләрин, әһалинин вә зајомларын шәхси мәнбәләри һесабына әслиндә 5 фаиз артымышдыр.

«Тикинти, кәнд тәсәррүфаты вә туризм саһәләриндә инвестисија фәалыгы артымы даһа чоходур. «Шимал-Чәнуб» Бејнәлхалг нәглијјат дәһлизинин кенишләндирилмәси рекион итисадијјатынын инкишафына, Дағыстанын дикәр өлкәләрлә тичари әлағәләринин мөһкәмләндирилмәсинә көмәк кәстәрән вачиб фактордур», -дејә Абдулмүслимов гејд етмишдир.

Рекионал итисадијјатын инкишафында кичик вә орта саһибкарлыг субъектләринин әһәмијјәтли төвһәси дә һәмчинин гејд олмушдур. Бу јени иш јерләринин јарадылмасына вә республикаја веркиләрин артырылмасына көмәк кәстәрир.

М.Сејидов

ӘН ЈАХШЫ ИДАРӘЧИЛӘР

Дағыстандан олан Иван Родионов суперфинал галибидир

«Русијанын лидерләри» идарәчиләрин бешинчи јубилеј мұсабигәсинин суперфиналында Дағыстаны тәмсил едән, Rodionoff консалтинг агентлијинин идарәчи партнјору Иван Родионов онун галибләри сырасына чыхмышдыр. Русијанын 31 рекионундан вә ики харичи өлкәдән 102 нәфәр ән јахшы идарәчиләр сырасына дахил олмушлар. Суперфинал галибләринин мұкафатландырылмасыны Русија Федерасијасы Презеденти Мүдријјәтинин рәһбәринин биринчи мұавини Серкеј Киријенко вә «Русија имканлар өлкәсидир» платформасынын баш директору Алексеј Комиссаров кечирмишләр.

«Суперфиналда галиб кәл-дјимдән вә мұтәхәссисләрдән јүксәк гижмәт алдығындан чоһ мәмнунам. Бу һадисәләрлә зәнкин күнләр иди. Биринчи сынаг күнү биз команда илә бирликдә Росатом Дөвләт Корпарасијасы үчүн стратегија ишләниб һазырланмасы илә мөшғулдур. Јени ишләмәләрин нәтичәләринин артырылмасы үчүн фәалијјәтин планлашдырырдыг. Икинчи гижмәтләндиричи күндә биз Владимир вилајәтиндә ки, Лакински үчүн «Инсан мәркәзләшдирән шөһәри системини ишләјиб һазырлајырдыг. Базар күнү биз мұсабигәни һимајә едән Серкеј Киријенко, Герман Греф, Алексеј Лихачјов вә Константин Хабенскији илә көрүшдүк. Гижмәтли мөсләһәтләр вә суаллара чаваблар алдыг. Ахшам исә Горки адына Москва Бәдии Театрында кечирилән тәнтәнәли мәрәсиминдә мән мұкафат алдым вә тәхмини гижмәтләндирилмәләрә көрә беш ән јахшылар сијаһысына дүшдүк», -дејә Иван Родионов өз тәәсүратлары илә бөлүшмүшдур.

«РИА» Дағыстан

РЕСПУБЛИКА ХЭБЭРЛЭРИ

Беш јун истеһсалчысы рекионал кластерә дахил едиләчәкдир

ДР һөкүмәти Сәдри Абдулмүслим Абдулмүслимов өлкә әразисиндә јунун дәрин емалынын инкишафы мәсәләси үзрә Русијанын сәнајә вә тичарәт назиринин мұавини Олег Бочаровун рәһбәрлији алтында ВКР форматында кечирилән Оператив Гәраркаһын јығыначағында иштирак едиб.

Гејд едилмишдир ки, 2024-чи илин јанвар ајынын ахырында РФ сәнајә вә тичарәт назир-витсе назир Денис Мантуров тәрәфиндән тәсдиг едилмиш «Јол хәритәси»-гојун јунунун дәрин емалынын инкишафы үзрә тәдбирләр планында һансыки бир сыра федерал назирликләр, өлкәнин субъектләри, гојунчуларын Милли Иттифагы, бир нечә елми вә дикәр тәшкилатлар мәсул ичрачылар кими чыхыш едилләр.

Мұшавирәнин кедишатында мәрүзичиләриндән бири кими чыхыш едән Дағыстанын баш назир Абдулмүслим Абдулмүслимов рекионда јун базарынын инкишафы перспективләри вә көрүлән тәдбирләр һаггында мәлумат вермишдир.

О гејд етмишдир ки, Дағыстан Республикасы јун истеһсалы үзрә Русија субъектләри арасында лидердир. Рекионун пайына Русија да истеһсал олунан јунун дөрдә бир һиссәси-14 мин тону дүшүр.

«Һазырда Дағыстан Республикасынын әразисиндә фәалијјәт кәстәрән бир мүүссисә-«Гафгаз јуну» ММЧ-и илдә 1600 тондан артыг јун гәбулу вә јуулмасы илә мөшғул олур. Мүүссисәдә 47 адам ишләјир. Мүүссисәнин мәнсулу Иванов вә Москва вилајәтләринә, Белорус Республикасына көндәрилир», -дејә ДР баш назир данышмышдыр.

Абдулмүслим Абдулмүслимовун сөзләринә көрә һәммин мүүссисә һазырда топс вә трикотаж мәнсулары истеһсалы үзрә инвестисија ләјиһәсини реализә едир. Илдә 300 тона јахын топс истеһ-

салы планлашдырылыр.

«Һазырда ләјиһә чәрчивәсиндә 250 квадрат метр саһәси олан амбарларын тикинтиси апарылыр, комуникасијалар чәкилмиш, јун јуулмасы үзрә аваданлыг гурашдырылыб. Јун јуулмасы үзрә вә топс истеһсалы үзрә Чиндән алынмыш аваданлыглар һазырда јолдадыр. Ләјиһәнин реализә едилмәсинә јөнәлдилмиш инвестисијаларын үмуми һәчми 350 милјон рубулдан артыгдыр. Үмуми мәнсул истеһсалынын илдә 3500 тона, ишчиләрин сајыны 190 нәфәрә чатдырылмасы планлашдырылыр.

Ләјиһәнин 2025-чи илә реализә едилмәси планлашдырылыб.

Гејд едилмәлидир ки, ләјиһәнин тәшәббүсчүсү һазырда тәчрүбә мұбадиләси вә мүүссисәјә мұтәхәссисләрин чәлб едилмәси, бизнес-миссијасы мәсәләләри мөгсәдилә Иванов вилајәтиндәдир», -дејә Дағыстан һөкүмәтинин Сәдри

«Гафгаз јуну» ММЧ-нин реализә етдији инвестисија ләјиһәси һаггында данышмышдыр.

Јун истеһсалы саһәсиндә рекионал кластерин јарадылмасы һаггында Абдулмүслим Абдулмүслимов ајрыча данышмышдыр.

«Республикада истеһсал олунан јунун емалы үчүн кифајјәт гәдәр күчләрин олмамасыны нәзәрә алараг бу саһәдә өзүнә јунун јуулмасы үзрә вә өлчәдә топс вә јун ипләринин истеһсалы үзрә мүүссисәләри дахил едән рекионал кластер јарадылыр. Кластер иштиракчыларынын һәгиги сијаһысы мүүјјән едилмиш, һансыки о 5 јун истеһсалчысы вә емалчысындан ибарәтдир, јун истеһсалындан сон мәнсуладәк техноложии вә кооперасија бөлмәләри дөгилләшдирилир Биркә ләһиләрин формалашдырылмасы үчүн инвестисија мәнбәәләри ашкар едилиб», -дејә Абдулмүслимов

Дағыстанда кластерин јарадылмасы һаггында мәлумат вериб.

ДР һөкүмәти сәдри әлаvē едиб ки, емал күчләринин инкишафы вә јарадылмасынын стимулашдырылмасы мөгсәди илә 2024-чи илин бүдчәсинә јунун вә һәјван дәриләринин емалы үчүн аваданлыг алынмасына чәкилән хәрчләрин бир һиссәсинин едәнилмәси үчүн јүнкүл сәнајә мүүссисәләринә субсидијалар верилмәсинә 100 милјон рубл мөбләгиндә вәсаит нәзәрдә тутулмушдур ки, бу да инвестисија ләјиһәсинин ајрылмаз һиссәсидир.

Мұшавирә чәрчивәсиндә саһәнин федерал вә рекионал сәвијјәләрдә дөстәкләнмәси тәдбирләринин ишә салынмасы, өлкәмиздә истеһсал олунан јунун емалы үзрә күчләрин кенишләндирилмәси перспективи, Русија Федерасијасында гојун јунунун дәрин емалынын инкишафы үзрә «Јол хәритәси» тәдбирләринин реализә едилмәси мәсәләләри мұзакирә едилиб.

Хатырлатмалыјы ки, өлкәмиздә јунун дәрин емалы инкишафы мәсәләләринә 2022-чи илдән, о чүмләдән РФ Федерасија Шурасынын Сәдри Валентина Матвијенконун, онун мұавини Адреј Јатскинин вә Дағыстан Республикасынын Башчысы Серкеј Меликовун мұзакирәләрдә шөхси иштиракы сајәсиндә даһа фәал диггәт јетирилмәјә башланыб.

Республикада «Јол кластери» јарадылмасы һаггында илк дәфә рекионун баш назир Абдулмүслим Абдулмүслимов Минералныје-Воды шөһәриндә кечирилмиш РФ Федерасијасы Шурасы јанында АСК вә тәбиәтдән истифадә мәсәләләри үзрә Шуранын 2023-чи илин сентјабр ајында кечирилмиш сәјјар јығынчағын јекүнлары үзрә јығынчагда мәлумат вермишди.

ДР һөкүмәтинин
мәтбуат-хидмәти

ШӘНЭР ХЭБЭРЛЭРИ

Дәрбәнд шәһәр 20 сәйлы орта мәктәбдә сечичиләрлә көрүш кечирилиб

Февралын 26-да Дәрбәнддәки 20 сәйлы орта мәктәбдә шәһәр Депутатлар Мәчлисинин сәдри һәсән Мирзәев җерли парламентин депутатлары вә шәһәр Ичтимаи Палатасынын сәдр мұавини Сейран Рәһимовла биркә Русија Федерасијасы Президентинин гаршыдан кәлән сечкиләринә һазырлыг чәрчивәсиндә сечичиләрлә көрүш кечириб.

Көрүшдә чыхыш едән Сейран Рәһимов вәтәндашлыг борчуну җеринә җетирмәжин вачиблијини гејд едәрәк, сон илләр төкчә Русијада дејил, Дәрбәнддә дә баш

верән мүсбәт дәјишикликләри диггәтә чатдырыб. «Һәр бир үнванда сечичиләр сечкиләрлә бағлы мәлумат вериләчәк. Дәвәтнамәләр һәр евә, һәр мәнзилә чатдырылачаг», - дејә

о, ичласа кәләнләрә мәлумат вериб. Мәктәбин директору Диларә Абијева билдириб ки, мартын 7-дәк 20 сәйлы мәктәбдә сечки мәнәтәгәсинә тәјин едилмиш һәр кәсә Русија Президентини сечкиләринин кечириләчәји барәдә мәлумат вериләчәк. һәсән Мирзәев сечичиләрә мүрачият едәрәк һәр кәси фәал вәтәндаш мөвгеји тутмаға чағырыб: «Биз һа-мымыз сечки мәнәтәгәлеринә кедиб сәс вермәлијик, чүнки кәләчәјимиз дәвләтимизә ки-мин рәһбәрлик едәчәјиндән асылыдыр»-дејә о, гејд едиб.

Көрүшүн сонунда ишти-ракчылар хүсусилә С. Дрожин күчәсинин абадлашдырылма-сы илә бағлы суаллар вериб-ләр. Коммунал Тәсәррүфат Идарәсинин рәиси Рүфәт Әлијев бу мәсәлә илә бағлы лазыми ачыгламалар вериб, ејни заманда күчәнин җенидән гурулмасына бу илин март ајындан башланылачагына әмин едиб.

Һ.Асланов

СЕЧКИ КАМПАНИЈАСЫНА ҺАЗЫРЫГ

Мәһәммәд Дибиров: «Өлкәдә Русија Федерасијасы Президентинин сечкиләри кечир»

Дағыстан Республикасынын Сечки Комиссијасынын Сәдри Мәһәммәд Дибиров 17 март 2024-чи ил тарихдә тәјин олумуш Русија Федерасијасы Президентинин сечкиләри үзрә сечки кампанијасынын хүсусијәтләри вә кедишаты һаггында.

-Өлкәдә Президент сечки габағы кампанија-сы кечир. Сечки габағы кампанија һазырда һансы мәрһәләдәдир? Дағыстан Республикасында һансы комиссијалар онун һазыр-лығыны вә кечирилмәсини тәшкил едирләр?

-Өлкәмиздә федерал сечки кампанијасы-Русија Фе-дерасијасы Президентинин сечкиләри кечирилир. Русија Федерасијасынын Мәркәзи сечки комиссијасы онун һазырлығы вә кечирилмәсинин тәшкил едир, намизәдләр вә сијаси партијаларла гаршы-лыгы фәалијәт кәстәрир. Сечкиләрдә дәрд намизәд гејдә алынмышдыр. Владимир Путин өзүнүнирәлисүрмә гајдасында намизәдлијини ирәли сүрмүшдүр. Владислав Даванков, Леонид Слутский, Николај Харитонов мұвафиг сијаси партијалардан ирәли сүрүлмүшдүр. Дағыстанын Сечки комиссијасы респу-блика әразисиндә сечки про-сессини тәшкил едир. Сечки кампанијасына һазырлыг вә кечирилмәси тәдбирләрини 54 әрази вә 1862 мәнәтәгә сечки комиссијалары һәјата кечириб. Республикада сечкиләрин кечирилмәси илә һәлләдичи сәс һүгугу илә комиссијаларын 14 мин үзвү мәшғул олачагдыр. Февралын 17-дән телерадио верлишләр-и тәшкилатларынын кана-ларында, мәтбуат вә шәбәкә

нәшријатларында тәшвиғат мәрһәләси башламышдыр. Дағыстан Республикасынын Сечки комиссијасы февралын 14-дә пушк атма кечирмиш вә гејдә алынмыш намизәдләр вә сијаси партјалар арасында геј-дијата алынмыш пулсуз ефир вахтыны бөлүшдүрмүшдүр. Бу дәвләт теларидио вер-лишләри тәшкилатларынын үч рекионал телеканалында вә үч рекионал радиоканалда һәјата кечириләчәкдир. Да-ғыстанын Сечки комиссијасы бизим рекионда сечки тәбли-ғатынын гануни апарылмасына нәзарәт едир. Тәшвиғат ишинин кечирилмәси үчүн намизәдләрә биз лазыми шә-раит жаратмалыјыг.

-Тәшвиғат кампанијасына гануни һансы тәләбләр тәг-дим едилир?

-Сечки кампанијасы дөв-рүндә мөјҗән намизәдә сечкиләрин сәс вәрмәси мөг-

сәдилә тәшвиғат апарылыр. Намизәд хүсуси сечкими һе-сабыны ачыр вә сечки фонду јададыр. Тәшвиғат ишинин кечирилмәси намизәдин сечки фонду вәсаитләри һесабына едәнилмәлидир. Намизәдләрә вә сијаси партијаларла һәм-чинин дә пулсуз ефир вахты вә тәшвиғат апарылмасы үчүн пулсуз мәтбуат мејдан-часы верилир, һансыки бүтүн бунлар онларын арасында бәрабәр бөлүшдүрүлүр. Га-нунла мұхтәлиф гајдалар вә мөһдудлијәтләр мөјҗән едилмишдир. Мисал үчүн һејријәтчи тәшкилатларын мәмурлары, харици вәтә-ндашлар вә тәшкилатлар, вә диқерләри тәшвиғатла мө-шғул ола билмәз. Намизәд-ләрин материаларында вә дедикләриндә екстремист характерли вә гануназидд ча-ғырышлар, 18 јашына чатма-мыш шәхсләрин сечки габағы тәшвиғата чәлб едилмәси гадаған едилмишдир.

-Президент сечкиләриндә биздә нә гәдәр сечичиләр иштирак едәчәкдир?

-2024-чи ил 1 јанвар та-рихә олан вәзијәтә көрә Да-ғыстанда 1715547 сечичи гејдијата алынмышдыр. Да-ғыстан Республикасында гејдә алынмыш бүтүн сечичиләр сијаһыјә дахил едиләчәкдир. Март ајынын 6-да һәр һансы бир сечичи истәдикдә өзүнүн сечки саһәсиндә мәлуматла-ры илә таныш ола биләчәкдир.

-Сечичиләрә информа-сија верилмәсини Сечки комиссијалары нә чүр һә-јата кечирәчәкләр? һазыр-да республика әразисиндә сечичиләрин үнванлы мө-

ГӘНРӘМАНЛАР ӨЛМҮР

Мотоатычы баталјонунун командири мајор Аббас һашымовун хатирәсинә

Мајор Аббас һашымов Украина әразисиндә кечирилән Хүсуси һәрби Әмәлијат заманы һәрби борчуну җеринә җетирәкән һәмкарларынын һәјатыны хилас едәрәк гәһрә-манчасына һәлак олуб.

Аббас Фирудинович һашымов Дағыстан Республикасынын Дәрбәнд рајонунун Биличи кәндиндәдир. Жуков, Ленин вә Октјабр Ингилабы Гырмы-зы Бајраг орденли (МВОКУ) Москва Али Үмумгошун Орду Команданлыг Мәктәбини би-тирмишдир.

2004-чү илин август ајын-дан етибарән һәммин тәдрис мөссәсәси Русија Федерасија-сы Мұдафиә Назирлијинин «Москва Али һәрби Командан-лыг Мәктәби»(һәрби институт) Дәвләт Али Пешә Тәһсил

орта ағыр дәрәчәли јара вә бејин силкәләнемәси диагнозу илә хәстәханаја җерләшдирил-мишди. Бундан сонра кәнүллү олараг тибби јардыма еһтија-чы олмадығы барәдә арајыш јазаараг хүсуси һәрби әмәлијат зонасына гајыдыр.

Аббас һашымов:

-Мән һәмишә истәмишәм ки, мәнимлә фәхр етсинләр ки, халгымы јүксәлдә билим. Мән һәрби даирәмиздә ән кәнч мајорам. Сәнәдләрим илә вах-тындан әввәл «полковник»ә тәјинат үчүн кәндәрдиләр. Мән-ним чәми 31 јашым вар. Бүтүн

мөссәсәси адландырылыр.

О, хидмәтини Јекатерин-бург шәһәриндә етмишдир. Мајор Аббас һашымов ики дөфә Суријада рәсми езами-јәтдә олуб. Дәјүшдә кәстәр-дији шүчаәт, фәдакарлыг вә шәхси чәсарәтә көрә Жуков медалы илә тәлтиф едил-мишдир. Аббас Фирудинович әмрүнүн чох һиссәсини һәрби хидмәтә һәср етмиш, чәсур, күчлү, мөрд, намуслу, һејирхаһ бир кәнч иди. О, Украина әра-зисиндә Хүсуси һәрби Әмәли-јатда иштирак едиб. Аббас өлүмүндән ики һәфтә әввәл

руслара, табасаранлара вә башгаларына јазығым кәлир, үрәјим беләдир. һәр дәјүшдән сонра отағыма кириб, артыг кимсә сырада јохдурса, онун үчүн ағламышам вә ағлајы-рам...

Аббас һашымовун јохлү-ғу илә бирбаша билмәјән аиләси, һәјат јолдашы вә ики өвлады көзүјашлы галыб. Гәһрәман һәрбчимизин хати-рәси бизим үчүн чох әзиздир! О һәр биримизин гәлбиндә әбәди олараг јашајачаг!

А.Мәммәдова

луматландырылмасы кечи-рилиб, бу лајиһә һаггында данышсаныз јахшы оларды.

-Сечкиләрә һазырлыг вә кечирилмәсинин кедишаты, сечки әмәлијатларынын көр-үлмәси гајдалары вә мүддәт-ләри, намизәдләр һаггында сечичиләрин мәлуматлан-дырылмасы сечки комис-сијаларынын ишинин вачиб истиғамләриндән биридир. Бунун үчүн биз бүтүн әл ча-тан мејданчалары истифадә едирик. Сечки кампанија-сы һаггында мәлумат, көрүлән гәрарлар, рәсми сајтларда, Русијанын Мәркәзи Сечки Комиссијасынын вә Дағыстан Республикасынын Сечки ко-миссијасынын социал шәбәкә-ләриндә җерләшдирилир.

-Нә үчүн сечкиләр бир күндә јох, үч күн әрзиндә кечирилир?

-Чохкүнлүк сәсвәрмә кечирилмәси практикасы онун сечичиләр үчүн әлверишли олдуғуну кәстәрмишдир. Сон илләрдә сәсвәрмәнин даһа әлверишли вә әлчәтанлы олдуғу үчүн әләвә имканлар јададылмышдыр. Чохкүнлү

сәсвәрмәдә мәнәтәгә сечки комиссијалары үзвүләри сәс-вәрмә үчүн бина, пис јоллары олан, аһыл адамлар јашајан, нәглијат надир кәдән җерләрә кәдә билмирләр. Вә бу чүр әразиләрдә сечичиләрин сәсвәрмәси үчүн әлверишли шәраитләр јададылачагдыр.

-Олдуғун җердә сәсвәр-мәк нә демәкдир вә јашады-ғын җердә нә чүр сәс вәрмәк олар?

-Бүтүн өлкәдә олдуғу кими республика әразисиндә дә сечичиләрин олдуғу җердә сәсвәрмәси механизми истифадә олунур. Сәсвәрмә күнүндә өзүнүн јашадығы җер-дә олмајан вәтәндаш Сечки Комиссијасына онун олдуғу җердә сечичиләр сијаһысына дахил едилмәси һаггында әризә вәрә биләр. Әризәни әрази Сечки комиссијасына, Дағыстан Республикасы үзрә чоһфунксијанал мәркәзин офисләринә вә дәвләт вә бәләдијә хидмәтинин ваһид порталынын шәхси кабинетиндә март ајынын 11-дәк вәрмәк олар.

М.Сејидов

ПОНЕДЕЛЬНИК 4 МАРТА 2024 ГОДА

<p>7 ПЕРВЫЙ КАНАЛ</p> <p>05.00 «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.20 «АнтиФейк». (16+). 10.00 «Жить здорово!» (16+). 10.50 «Информационный канал». (16+). 12.00 Новости. 12.15 «Информационный канал». (16+). 15.00 Новости. 15.15 «Давай поженемся!» (16+). 16.05 «Мужское/Женское». (16+). 17.00 «Информационный канал». (16+). 18.00 Новости. 18.30 «Информационный канал». (16+). 19.55 «Куклы наследника Тутти». (16+). 21.00 «Время».</p>	<p>22.00 Т/с «Союз спасения». (16+). 23.00 «Большая игра». (16+). 00.00 Д/ф «Александр Проханов. Исповедь». (18+). 00.55 «Подкаст.Лаб». «Обязательно к прочтению». (16+). 01.40 «Подкаст.Лаб». «Обман веществу». (16+). 02.25 «Подкаст.Лаб». «Триггеры». (16+). 03.00 Новости. 03.05 «Подкаст.Лаб». «Легкие деньги». (16+). 03.55 «Подкаст.Лаб». «Собрались с мыслями». (16+).</p> <p>РОССИЯ РТР</p> <p>05.00 «Утро России». 09.00 «Вести». Местное время. 09.25 «Утро России».</p>	<p>09.55 «О самом главном». (12+). 11.00 «Вести». 11.30 «60 минут». (12+). 14.00 «Вести». 14.35 «Вести». Местное время. 15.00 Выборы Президента России-2024. Дебаты. 16.00 «Вести». 16.30 «Малахов». (16+). 17.30 «60 минут». (12+). 20.00 «Вести». 21.05 «Вести». Местное время. 21.20 Т/с «Анна медиум». (16+). 23.30 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+). 02.10 Т/с «Тайны следствия». (12+). 03.50 «Наши». (12+).</p> <p>RENTV</p>	<p>05.00 «Самые шокирующие гипотезы». (16+). 06.00 «С бодрым утром!» (16+). 08.30 «Новости». (16+). 09.00 «Военная тайна». (16+). 11.00 «Как устроен мир с Тимофеем Баженовым». (16+). 12.00 «Информационная программа 112». (16+). 12.30 «Новости». (16+). 13.00 «Загадки человечества с Олегом Шишкиным». (16+). 14.00 «Невероятно интересные истории». (16+). 15.00 «Засекреченные списки». (16+). 16.00 «Информационная программа 112». (16+). 16.30 «Новости». (16+). 17.00 «Тайны Чапман». (16+). 18.00 «Самые шокирующие гипотезы». (16+). 19.00 «Информационная про-</p>	<p>грамма 112». (16+). 19.30 «Новости». (16+). 20.00 Х/ф «Побег из Претории». (16+). 22.00 «Водить по-русски». (16+). 23.00 «Новости». (16+). 23.30 «Документальный спецпроект». (16+). 00.30 Х/ф «Время возмездия». (18+). 02.35 «Самые шокирующие гипотезы». (16+). 03.20 «Тайны Чапман». (16+).</p> <p>7 07.00 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+). 09.00 «Новая Фабрика звезд. Дневники». (16+). 11.40 Т/с «Интерны». (16+). 17.00 «Это нормально?» (16+).</p>	<p>18.00 Т/с «СашаТаня». (16+). 20.00 Т/с «Камера! Мотор!» (16+). 20.40 Т/с «Бедные смеются, богатые плачут». (16+). 21.30 Х/ф «Непосредственно Каха». (16+). 23.50 «Новая Фабрика звезд». (16+). 01.40 «Я тебе не верю». (16+). 02.25 «Импровизация. Команды». (16+). 04.00 Шоу «Студия Союз». (16+). 05.30 «Импровизация». (16+).</p> <p>РОССИЯ 2</p> <p>05.00,06.30,07.16,08.00,08.57,09.45,11.00,12.00,13.00,14.00,15.00,18.00,23.00,00.00,01.00 Новости.</p>	<p>05.19 Спецрепортаж. (16+). 05.31,07.51,01.23 День в истории. (16+). 05.36,05.46,12.38,14.39,16.40 Интервью. (16+). 06.34,07.32,08.50,09.35,12.26,16.28 Погода 24. (16+). 10.38 5 студия. (16+). 11.10 Москва. Кремль. Путин. (16+). 13.39 В центре Азии с Робертом Францевым. (16+). 15.44,23.42 Стоп Фейк. (16+). 16.00,17.00,19.00 Факты. (16+). 18.35,21.32,04.31 Вести. Дежурная часть. (16+). 20.02,22.00,22.35 Вести с Алексеем Казаковым. (16+). 22.23 Научпоп. (16+). 00.30 Футбол России. (16+). 01.43 Городские технологии. (16+). 02.09 Вечер с Владимиром Соловьевым. (16+).</p>
--	--	--	--	---	--	---

ВТОРНИК 5 МАРТА 2024 ГОДА

<p>7 ПЕРВЫЙ КАНАЛ</p> <p>05.00 «Доброе утро». 07.55 «Выборы-2024». 09.00 Новости. 09.20 «АнтиФейк». (16+). 10.00 «Жить здорово!» (16+). 10.50 «Информационный канал». (16+). 12.00 Новости. 12.15 «Информационный канал». (16+). 15.00 Новости. 15.15 «Давай поженемся!» (16+). 16.05 «Мужское/Женское». (16+). 17.00 «Информационный канал». (16+). 18.00 Новости. 18.30 «Информационный канал». (16+). 19.55 «Дивиллизации. Индия». (16+).</p>	<p>21.00 «Время». 22.00 Т/с «Союз спасения». (16+). 23.00 «Большая игра». (16+). 00.00 Д/ф «Мой друг Жванецкий». (12+). 01.00 «Подкаст.Лаб». «Легкие деньги». (16+). 01.45 «Подкаст.Лаб». «Пусть не говорят, пусть читают». (16+). 02.30 «Подкаст.Лаб». «Кот Шредингера». (16+). 03.00 Новости. 03.05 «Подкаст.Лаб». «Жизнь замечательных». (16+). 03.55 «Подкаст.Лаб». «Психика». (16+).</p> <p>РОССИЯ РТР</p> <p>05.00 «Утро России». 09.00 «Вести». Местное время. 09.25 «Утро России».</p>	<p>09.55 «О самом главном». (12+). 11.00 «Вести». 11.30 «60 минут». (12+). 14.00 «Вести». 14.35 «Вести». Местное время. 15.00 Выборы Президента России-2024. Дебаты. 16.00 «Вести». 16.30 «Малахов». (16+). 17.30 «60 минут». (12+). 20.00 «Вести». 21.05 «Вести». Местное время. 21.20 Т/с «Анна медиум». (16+). 23.30 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+). 02.10 Т/с «Тайны следствия». (12+). 03.50 Т/с «Морозова». (16+). 23.30 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+).</p> <p>RENTV</p>	<p>05.00 «Самые шокирующие гипотезы». (16+). 06.00 «С бодрым утром!» (16+). 08.30 «Новости». (16+). 09.00 «Военная тайна». (16+). 10.00 «Совбез». (16+). 11.00 «Как устроен мир с Тимофеем Баженовым». (16+). 12.00 «Информационная программа 112». (16+). 12.30 «Новости». (16+). 13.00 «Загадки человечества с Олегом Шишкиным». (16+). 14.00 «Невероятно интересные истории». (16+). 15.00 «Засекреченные списки». (16+). 16.00 «Информационная</p>	<p>программа 112». (16+). 16.30 «Новости». (16+). 17.00 «Тайны Чапман». (16+). 18.00 «Самые шокирующие гипотезы». (16+). 19.00 «Информационная программа 112». (16+). 19.30 «Новости». (16+). 20.00 Х/ф «Терминатор 2: Судный день». (16+). 23.00 «Новости». (16+). 23.30 «Знаете ли вы, что?» (16+). 00.30 Х/ф «Аллея кошмаров». (18+). 03.00 «Самые шокирующие гипотезы». (16+). 03.50 «Тайны Чапман». (16+).</p> <p>7 07.00 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).</p>	<p>09.00 «Новая Фабрика звезд. Дневники». (16+). 09.30 «Битва пикников. Праздники». (16+). 10.00 Т/с «Интерны». (16+). 17.00 «Это нормально?» (16+). 18.00 Т/с «СашаТаня». (16+). 19.30 Т/с «Камера! Мотор!» (16+). 21.00 Т/с «Бедные смеются, богатые плачут». (16+). 22.00 Х/ф «30 свиданий». (16+). 00.00 Х/ф «Гуляй, Вася! Свидание на Бали». (16+). 01.50 «Я тебе не верю». (16+). 02.40 «Импровизация. Команды». (12+). 05.05 Шоу «Студия Союз». (12+).</p> <p>РОССИЯ 2</p>	<p>05.00,07.52,01.23 День в истории. (16+). 05.05 Парламентский час. (16+). 06.30,07.18,08.00,08.57,09.45,11.00,13.00,14.00,18.10,23.00,01.00 Новости. 06.34,07.32,08.50,09.35,12.26,16.21 Погода 24. (16+). 07.45,12.52,00.49 Инструкция. (16+). 10.38 5 студия. (16+). 13.39,15.40 Интервью. (16+). 16.00,16.33,19.00 Факты. (16+). 18.35,21.32 Вести. Дежурная часть. (16+). 20.02,22.00,22.35 Вести с Алексеем Казаковым. (16+). 22.23 Научпоп. (16+). 02.09 Вечер с Владимиром Соловьевым. (16+).</p>
---	---	--	--	--	--	--

СРЕДА 6 МАРТА 2024 ГОДА

<p>7 ПЕРВЫЙ КАНАЛ</p> <p>05.00 «Доброе утро». 09.00 Новости. 09.20 «АнтиФейк». (16+). 10.00 «Жить здорово!» (16+). 10.50 «Информационный канал». (16+). 12.00 Новости. 12.15 «Информационный канал». (16+). 15.00 Новости. 15.15 «Давай поженемся!» (16+). 16.05 «Мужское/Женское». (16+). 17.00 «Информационный канал». (16+). 18.00 Новости. 19.00 «Всемирный фестиваль молодежи 2024». Церемония закрытия. 21.00 «Время». 22.00 Т/с «Союз спасения».</p>	<p>(16+). 23.00 «Большая игра». (16+). 00.00 Д/ф «Мой друг Жванецкий». (12+). 01.00 «Подкаст.Лаб». «Триггеры». (16+). 01.45 «Подкаст.Лаб». «Не лыком шить». (16+). 02.30 «Подкаст.Лаб». «Обязательно к прочтению». (16+). 03.00 Новости. 03.05 «Подкаст.Лаб». «Креативные индустрии». (16+). 03.55 «Подкаст.Лаб». «Летописи конца времен». (16+).</p> <p>РОССИЯ РТР</p> <p>05.00 «Утро России». 09.00 «Вести». Местное время. 09.25 «Утро России». 09.55 «О самом главном». (12+).</p>	<p>11.00 «Вести». 11.30 «60 минут». (12+). 14.00 «Вести». 14.35 «Вести». Местное время. 15.00 «Судьба человека с Борисом Корчевниковым». (12+). 16.00 «Вести». 16.30 «Малахов». (16+). 17.30 «60 минут». (12+). 20.00 «Вести». 21.05 «Вести». Местное время. 21.20 Т/с «Анна медиум». (16+). 23.30 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+). 02.10 Т/с «Тайны следствия». (12+). 03.50 Т/с «Морозова». (16+).</p> <p>RENTV</p>	<p>05.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+). 06.00 С бодрым утром! (16+). 08.30 Новости. (16+). 09.00 Документальный спецпроект. (16+). 10.00 Засекреченные списки. (16+). 11.00 Как устроен мир с Т. Баженовым. (16+). 12.00 «Информационная программа 112». (16+). 12.30 Новости. (16+). 13.00 Загадки человечества. (16+). 14.00 Невероятно интересные истории. (16+). 15.00 Засекреченные списки. (16+). 16.00 «Информационная программа 112». (16+). 16.30 Новости. (16+). 17.00 Тайны Чапман. (16+). 18.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).</p>	<p>19.00 «Информационная программа 112». (16+). 19.30 Новости. (16+). 20.00 Х/ф «Последние рыцари». (16+). 22.10 Смотреть всем! (16+). 23.00 Новости. (16+). 23.30 Загадки человечества. (16+). 00.30 Х/ф «Соломон Кейн». (18+). 02.15 Самые шокирующие гипотезы. (16+). 03.05 Тайны Чапман. (16+).</p> <p>7 07.00 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+). 09.00 «Новая Фабрика звезд. Дневники». (16+). 09.30 «Хочу перемен». (16+). 10.00 Т/с «Интерны». (16+). 17.00 «Это нормально?» (16+).</p>	<p>18.00 Т/с «СашаТаня». (16+). 20.00 Т/с «Камера! Мотор!» (16+). 21.00 Т/с «Бедные смеются, богатые плачут». (16+). 22.00 Х/ф «Париж. Все включено». (18+). 00.10 Х/ф «Жестокие игры». (18+). 02.00 «Я тебе не верю». (16+). 02.45 «Импровизация. Команды». (16+). 04.20 Шоу «Студия Союз». (16+). 05.55 «Импровизация». (16+). 06.45 Импровизация. (16+).</p> <p>РОССИЯ 2</p> <p>05.00,06.30,07.18,08.00,08.57,09.45,11.10,12.00,13.00,105.00,06.30,07.18,08.00,08.57,09.45,11.10,12.00,13.00,15.00,18.10,2</p>	<p>3.00,00.00,01.00 Новости. 05.23,07.51,01.42 День в истории. (16+). 05.34,18.35,21.32 Вести. Дежурная часть. (16+). 06.34,07.32,08.50,09.35,12.27,16.21 Погода 24. (16+). 07.45,12.40,01.51 Инструкция. (16+). 08.32 Вести.Net. (16+). 10.38 5 студия. (16+). 11.33,14.33,23.31 Типичная Новороссия. (16+). 12.52,00.49 Спецрепортаж. (16+). 15.40 Интервью. (16+). 16.00,16.33,19.00 Факты. (16+). 20.02,22.00,22.35 Вести с Алексеем Казаковым. (16+). 22.23 Научпоп. (16+). 02.09 Вечер с Владимиром Соловьевым. (16+).</p>
--	---	---	--	---	--	--

ЧЕТВЕРГ 7 МАРТА 2024 ГОДА

<p>7 ПЕРВЫЙ КАНАЛ</p> <p>05.00 «Доброе утро». 05.15 «Подкаст.Лаб». «Пусть не говорят, пусть читают». (16+). 07.55 «Выборы-2024». 09.00 Новости. 09.20 «АнтиФейк». (16+). 10.00 «Жить здорово!» (16+). 10.50 «Информационный канал». (16+). 12.00 Новости. 12.15 «Информационный канал». (16+). 15.00 Новости. 15.15 «Давай поженемся!» (16+). 16.05 «Мужское/Женское». (16+). 17.00 «Информационный канал». (16+). 18.00 Новости. 18.40 «Человек и закон». (16+). 19.45 Телеигра «Поле чудес». (16+).</p>	<p>21.00 «Время». 22.00 Т/с «Союз спасения». (16+). 23.00 «Большая игра». (16+). 00.00 Д/ф «Мой друг Жванецкий». (12+). 00.55 «Подкаст.Лаб». «Космические истории». (16+). 01.40 «Подкаст.Лаб». «20 лет спустя». (16+). 02.25 «Подкаст.Лаб». «Театральный подкаст». (16+). 03.10 «Подкаст.Лаб». «Не лыком шить». (16+). 03.55 «Подкаст.Лаб». «Неформат». (16+). 04.40 «Подкаст.Лаб». «Легкие деньги». (16+).</p> <p>РОССИЯ РТР</p> <p>05.00 «Утро России». 09.00 «Вести». Местное время. 09.25 «Утро России».</p>	<p>09.55 «О самом главном». (12+). 11.00 «Вести». 11.30 «60 минут». (12+). 14.00 «Вести». 14.35 «Вести». Местное время. 15.00 «Женщины. Война». (16+). 16.00 «Вести». 16.30 «Прямой эфир». (16+). 17.30 «60 минут». (12+). 20.00 «Вести». 21.05 «Вести». Местное время. 21.20 Т/с «Анна медиум». (16+). 23.30 «Вечер с Владимиром Соловьевым». (12+). 02.10 Т/с «Тайны следствия». (12+). 03.50 Комедия «Укрощение свекрови». (12+). 05.00 Самые шокирующие гипотезы. (16+).</p> <p>RENTV</p>	<p>06.00 С бодрым утром! (16+). 08.30 Новости. (16+). 09.00 Документальный спецпроект. (16+). 10.00 Засекреченные списки. (16+). 11.00 Как устроен мир с Т. Баженовым. (16+). 12.00 «Информационная программа 112». (16+). 12.30 Новости. (16+). 13.00 Загадки человечества. (16+). 14.00 Невероятно интересные истории. (16+). 15.00 Неизвестная история. (16+). 16.00 «Информационная программа 112». (16+). 16.30 Новости. (16+). 17.00 Тайны Чапман. (16+). 18.00 Самые шокирующие</p>	<p>гипотезы. (16+). 19.00 «Информационная программа 112». (16+). 19.30 Новости. (16+). 20.00 Х/ф «За гранью жизни». (16+). 22.00 Смотреть всем! (16+). 23.00 Новости. (16+). 23.30 Загадки человечества. (16+). 00.30 Х/ф «Затерянные во льдах». (12+). 02.10 Самые шокирующие гипотезы. (16+). 03.00 Тайны Чапман. (16+).</p> <p>7 07.00 Однажды в России. Спецдайджесты-2023. (16+). 08.00 Однажды в России. Спецдайджесты-2023. (16+). 09.00 Т/с «Интерны». (16+). 09.30 Т/с «Интерны». (16+). 10.00 Т/с «Интерны». (16+).</p>	<p>10.30 Т/с «Интерны». (16+). 11.00 Т/с «Интерны». (16+). 11.30 Т/с «Интерны». (16+). 12.00 Т/с «Интерны». (16+). 12.30 Т/с «Интерны». (16+). 13.00 Т/с «Интерны». (16+). 13.30 Т/с «Интерны». (16+). 14.00 Т/с «Интерны». (16+). 14.30 Т/с «Интерны». (16+). 15.00 Т/с «Интерны». (16+). 15.30 Т/с «Интерны». (16+). 16.00 Т/с «Интерны». (16+). 16.30 Т/с «Интерны». (16+). 17.00 Это нормально? (16+). 18.00 Это нормально? (16+). 19.00 Т/с «СашаТаня». (16+). 19.30 Т/с «СашаТаня». (16+). 20.00 Т/с «СашаТаня». (16+). 20.30 Т/с «СашаТаня». (16+). 21.00 Т/с «Бедные смеются, богатые плачут». (16+). 22.00 Х/ф «Зависнуть в Палм-Спрингс». (16+). 23.50 Х/ф «Невеста с того света». (16+). 01.35 Я тебе не верю. (16+). 02.20 Импровизация. Коман-</p> <p>РОССИЯ 2</p>	<p>ды. (16+). 03.30 Импровизация. Команды. (16+).</p> <p>РОССИЯ 2</p> <p>05.00,06.30,07.18,08.00,09.00,09.49,12.00,18.10,23.00,01.00 0 Новости. 05.23,07.23,01.23 День в истории. (16+). 05.34,18.35,21.32 Вести. Дежурная часть. (16+). 06.34,07.32,08.53,09.35,16.21 Погода 24. (16+). 07.50,00.50 Инструкция. (16+). 08.32 Вести.Net. (16+). 10.38 5 студия. (16+). 11.00,16.00,16.33,19.00 Факты. (16+). 20.02,22.00,22.35 Вести с Алексеем Казаковым. (16+). 22.23 Научпоп. (16+). 01.44 Энергетика. (16+). 02.09 Вечер с Владимиром Соловьевым. (16+).</p>
--	--	--	--	--	--	---

ПЯТНИЦА 8 МАРТА 2024 ГОДА

7 ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 Новости.
06.10 Х/ф «Моя любовь». (12+).
06.40 Х/ф «Самая обаятельная и привлекательная». (12+).
08.10 Х/ф «Весна на Заречной улице». (12+).
10.00 Новости.
10.15 Х/ф «Девчата».
12.00 Новости.
12.15 Д/ф «Империя: Екатерина II». (12+).
16.30 «Признание в любви». Праздничный концерт в Кремле. (12+).
18.00 Новости.
18.20 «Признание в любви». Праздничный концерт в Кремле. (12+).
19.00 Х/ф «Любовь и голуби».

(12+).
21.00 «Время».
21.35 «Голос». (12+).
23.20 Х/ф «Девять с половиной недель». (18+).
01.35 «Подкаст.Лаб». «Не лыком шиты». (16+).
02.20 «Подкаст.Лаб». «Неформат». (16+).
03.05 «Подкаст.Лаб». «Обязательно к прочтению». (16+).
03.50 «Подкаст.Лаб». «Психика». (16+).
04.35 «Подкаст.Лаб». «Обман веществу». (16+).
05.20 «Подкаст.Лаб». «Триггеры». (16+).

РОССИЯ РТР

05.45 Комедия «Укрощение

свекрови. Продолжение». (12+).
09.20 «Пятеро на одного».
10.10 «Сто к одному».
11.00 «Вести».
12.00 «О чем поют 8 марта».
14.00 Комедия «Служебный роман». (12+).
17.00 «Вести».
17.50 «Привет, Андрей!» (12+).
20.00 «Вести».
21.00 «Ну-ка, все вместе! Хором!» Финал. (12+).
00.45 Х/ф «Лед». (12+).
02.45 Х/ф «Любовь без размера». (16+).

REN TV

05.00 «Тайны Чапман». (16+).

07.00 «С бодрым утром!» (16+).
08.30 «Новости». (16+).
09.00 Анимаци. фильм «Алеша Попович и Тугарин Змей». (12+).
10.30 Анимаци. фильм «Три богатыря и Шамаханская царица». (12+).
12.00 Анимаци. фильм «Три богатыря на дальних берегах». (12+).
12.30 «Новости». (16+).
13.00 Анимаци. фильм «Три богатыря на дальних берегах». (16+).
14.00 Анимаци. фильм «Три богатыря: Ход конем». (6+).
15.25 Анимаци. фильм «Три богатыря и Морской царь». (6+).
16.55 Анимаци. фильм «Три богатыря и принцесса Египта». (6+).
18.20 Анимаци. фильм «Три богатыря и Наследница престо-

ла». (6+).
20.00 Анимаци. фильм «Конь Юлий и большие скачки». (6+).
21.30 Анимаци. фильм «Три богатыря и конь на троне». (6+).
23.20 Анимаци. фильм «Добрыня Никитич и Змей Горыныч».
00.35 Анимаци. фильм «Илья Муромец и Соловей-Разбойник». (6+).
02.10 «Самые шокирующие гипотезы». (16+)

7 07.00 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).
09.00 «Новая Фабрика звезд. Дневники». (16+).
09.30 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).
14.00 Х/ф «Иван Васильевич

меняет все». (16+).
16.30 Х/ф «Самоирония судьбы». (16+).
18.00 Х/ф «Теща. Новый год». (16+).
20.00 «Комеди Клуб». (16+).
22.00 «Лига городов». (16+).
23.30 «Stand Up». (16+).
00.30 «Галустян Плюс». (16+).
01.40 Х/ф «Париж. Все включено». (18+).
03.00 «Я тебе не верю». (16+).
03.45 «Импровизация. Команды». (16+).
05.45 Шоу «Студия Союз». (16+).
06.30 «Импровизация». (16+).
05.23,07.51 День в истории. (16+).

РОССИЯ 2

05.34,18.35,21.32 Вести. Дежурная часть. (16+).
06.34,07.32,08.50,09.35,12.21,16.21 Погода 24. (16+).
07.45,11.31,15.40 Инструкция. (16+).
11.44,15.45,00.42 Спецрепортаж. (16+).
12.33 Деловое путешествие. (16+).
13.17 Энергетика. (16+).
13.39 Интервью. (16+).
14.33,03.31 Типичная Новоросси. (16+).
16.00,16.33 Факты. (16+).
19.00,04.00 Сенат. (16+).
20.02,00.00 Вести. (16+).
23.01,02.01 Международное обозрение. (16+).
01.37 Индустрия кино. (16+).

СУББОТА 9 МАРТА 2024 ГОДА

7 ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 «Доброе утро». Суббота.
09.00 «Умницы и умники».
09.45 «Слово пастыря».
10.00 Новости.
10.15 Д/ф «Звезда по имени Гагарин». (12+).
11.05 Д/ф «Человек, сошедший с небес». (12+).
12.00 Новости.
12.15 «Поехали!» (12+).
13.10 Д/ф «Империя: Анна Иоанновна». (12+).
14.20 Д/ф «Империя: Елизавета Петровна». (12+).
16.25 «Эксклюзив». (16+).
18.00 Новости.
18.20 «Сегодня вечером». (16+).
19.55 Русский вызов. Турнир сильнейших фигуристов.
21.00 «Время».

21.35 Русский вызов. Турнир сильнейших фигуристов.
23.10 Д/ф «Звезда по имени Гагарин». (12+).
00.10 Д/ф «Человек, сошедший с небес». (12+).
01.05 «Подкаст.Лаб». «20 лет спустя». (16+).
01.50 «Подкаст.Лаб». «Анекдоты». (16+).
02.35 «Подкаст.Лаб». «Неформат». (16+).
03.20 «Подкаст.Лаб». «20 лет спустя». (16+).
04.05 «Подкаст.Лаб». «Не лыком шиты». (16+).
04.50 «Подкаст.Лаб». «Баден-Баден». (16+).
05.25 «Подкаст.Лаб». «Обман веществу». (16+).

РОССИЯ РТР

04.20 Х/ф «Третья попытка». (12+).
04.30 Х/ф «Нинкина любовь». (12+).
06.00 Х/ф «Праздник разбитых сердец». (12+).
08.00 «Вести». Местное время.
08.20 Местное время. Суббота.
08.35 «По секрету всему свету».
09.00 «Формула еды». (12+).
09.25 «Пятеро на одного».
10.10 «Сто к одному».
11.00 «Вести».
11.40 Комедия «Служебный роман». (12+).
14.35 «Измайловский парк». (16+).
17.00 «Вести».

REN TV

17.50 Большой концерт к 50-летию Юрия Шатунова.
20.00 «Вести».
21.00 Х/ф «Синдром отложенного счастья». (16+).
22.55 Х/ф «Лед 2». (6+).
01.15 Х/ф «Женщины». (12+).

REN TV

05.00 «Самые шокирующие гипотезы». (16+).
07.00 «С бодрым утром!» (16+).
08.30 «Новости». (16+).
09.00 «Минтранс». (16+).
10.00 «Самая полезная программа». (16+).
11.00 «Военная тайна». (16+).
12.30 «Новости». (16+).
13.00 «Военная тайна». (16+).
15.00 «Совбез». (16+).

16.30 «Новости». (16+).
17.00 «Документальный спецпроект». (16+).
18.00 «Засекреченные списки». (16+).
19.00 «Добровзвезд». (16+).
19.30 «Новости». (16+).
19.55 Х/ф «Стражи Галактики». (16+).
22.20 Х/ф «Оккупация». (16+).
00.40 Х/ф «Оккупация: Миссия «Дождь». (16+).

7 07.00 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).
08.00 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).
09.30 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).
10.00 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).

Спецдайджесты-2023. (16+).
10.30 Новая Битва экстрасенсов. (16+).
12.00 Новая Битва экстрасенсов. (16+).
13.30 Новая Битва экстрасенсов. (16+).
15.00 Новая Битва экстрасенсов. (16+).
16.30 Новая Битва экстрасенсов. (16+).
18.00 Экстрасенсы. Реванш. (16+).
19.30 Экстрасенсы. Реванш. (16+).
21.00 Конфетка. (16+).
23.00 Женский стендап. (16+).
00.00 Лига городов. (16+).
01.30 Я тебе не верю. (16+).
02.20 Импровизация. Команды. (16+).

РОССИЯ 2

03.50 Студия «Союз». (16+).
04.40 Студия «Союз». (16+).
05.00 Новости.
05.24 Инструкция. (16+).
05.37 Индустрия кино. (16+).
06.05,13.05,19.05 Расследование Эдуарда Петрова. (16+).
07.00,08.00,09.00,11.00,12.00,14.00,15.00,16.00,17.00,20.00,21.00,22.00,23.00,00.00,01.00,02.00,03.00,04.00 Вести. (16+).
07.05,18.20 Вести. Дежурная часть. (16+).
08.10,14.12,00.35 Спецрепортаж. (16+).
08.35,14.35,01.35 Погода 24. (16+).
09.14 Двенадцать. (16+).
10.00 Международное обозрение. (16+).
20.35,02.10,02.35 Мобильный репортер. (16+).
21.05,04.08 Репортаж. (16+).

ВОСКРЕСЕНЬЕ 10 МАРТА 2024 ГОДА

7 ПЕРВЫЙ КАНАЛ

06.00 Новости.
06.10 «Подкаст.Лаб». «Космические истории». (16+).
06.55 «Играй, гармонь любимая!» (12+).
07.40 «Часовой». (12+).
08.10 «Здоровье». (16+).
09.20 «Мечталлион». (12+).
09.40 «Непутевые заметки». (12+).
10.00 Новости.
10.15 «Играем свадьбу!» (12+).
11.05 «Жизнь других». (12+).
12.00 Новости.
12.15 «Повара на колесах». (12+).
13.10 «Видели видео?»
14.30 Х/ф «Благословите женщину». (12+).
16.50 Д/ф «Березка. Красно-

та по-русски». (12+).
18.00 Новости.
19.00 «Лучше всех!»
21.00 «Время».
23.00 Т/с «Абрек». (16+).
00.00 «Подкаст.Лаб». «Креативные индустрии». (16+).
00.45 «Подкаст.Лаб». «Космические истории». (16+).
01.30 «Подкаст.Лаб». «Триггеры». (16+).
02.15 «Подкаст.Лаб». «Неформат». (16+).
03.00 «Подкаст.Лаб». «Кот Шредингера». (16+).
03.45 «Подкаст.Лаб». «Жизнь замечательных». (16+).
04.30 «Подкаст.Лаб». «Легкие деньги». (16+).

РОССИЯ РТР

06.15 Х/ф «Соседи по разводу». (12+).
08.00 Местное время. Воскресенье.
08.35 «Когда все дома с Тимуром Кизяковым».
09.25 «Утренняя почта с Николаем Басковым».
10.10 «Сто к одному».
11.00 «Вести».
12.00 «Большие перемены».
13.00 Х/ф «Южный циклон». (16+).
17.00 «Вести».
17.50 «Песни от всей души». (12+).
20.00 «Вести недели».
22.00 «Москва. Кремль. Путин».
22.40 «Воскресный вечер с Владимиром Соловьевым». (12+).
01.05 «Женщины. Война».

REN TV

(16+).
02.00 Х/ф «Соседи по разводу». (12+).

REN TV

05.00 «Самые шокирующие гипотезы». (16+).
07.00 «С бодрым утром!» (16+).
08.30 «Новости». (16+).
09.00 «Самая народная программа». (16+).
09.30 «Знаете ли вы, что?» (16+).
10.30 «Наука и техника». (16+).
11.30 «Неизвестная история». (16+).
12.30 «Новости». (16+).
13.00 Х/ф «Человек-паук: Возвращение домой».

(16+).
15.30 Х/ф «Человек-паук: Вдали от дома». (16+).
18.00 Х/ф «Стражи Галактики». (16+).
20.20 Х/ф «Стражи Галактики 2». (16+).
23.00 «Итоговая программа с Петром Марченко». (16+).
23.55 «Самые шокирующие гипотезы». (16+).

7 07.00 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).
08.30 «Однажды в России. Спецдайджесты-2023». (16+).
09.00 «Новая Фабрика звезд. Дневники». (16+).
09.30 «Битва пикников. Праздники». (16+).

10.00 «Битва экстрасенсов». (16+).
16.00 «Экстрасенсы. Реванш». (16+).
17.00 «Новая Фабрика звезд». (16+).
19.00 «Сокровище императора». (16+).
21.00 «Шоу Воли». (16+).
22.00 Х/ф «Теща. Новый год». (16+).
00.00 «Конфетка». (16+).
01.35 Х/ф «Жестокие игры». (18+).
03.10 «Я тебе не верю». (16+).
03.55 «Импровизация. Команды». (16+).
05.30 Шоу «Студия Союз». (16+).
06.05 «Импровизация». (16+).

РОССИЯ 2

05.55 Импровизация. (16+).
05.00,06.00,07.00,08.00,09.00,10.00,11.00,13.00,14.00,16.00,17.00,18.00,19.00,20.00,21.00,22.00,22.24,01.00 Вести. (16+).
05.27,09.02,16.05,19.28 Спецрепортаж. (16+).
06.20,11.20 Вести. Дежурная часть. (16+).
07.05 Расследование Эдуарда Петрова. (16+).
08.35,01.35 Мобильный репортер. (16+).
13.10 Парламентский час. (16+).
14.25 Неделя в городе. (16+).
15.00 Территория смыслов. (16+).
20.18 Вести. Наука. (16+).
20.35 Церковь и мир. (16+).
02.00 Москва. Кремль. Путин. (16+).

НТВ	НТВ	НТВ	НТВ	НТВ	НТВ	НТВ
Понедельник, 4 марта 04.50 Т/с «Пасечник». (16+). 06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+). 08.00 «Сегодня». 08.25 Т/с «Пес». (16+). 10.00 «Сегодня». 10.35 Т/с «Пес». (16+). 13.00 «Сегодня». 13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+). 14.00 «Место встречи». (16+). 16.00 «Сегодня». 16.45 «За гранью». (16+). 17.50 «ДНК». (16+). 19.00 «Сегодня». 20.00 Т/с «ГДР». (16+). 22.00 Т/с «Пять минут тишины. Новые горизонты». (12+). 23.35 «Сегодня». 00.00 Т/с «Пять минут тишины. Новые горизонты». (12+).	Вторник, 5 марта 04.55 Т/с «Пасечник». (16+). 06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+). 08.00 «Сегодня». 08.25 Т/с «Пес». (16+). 10.00 «Сегодня». 10.35 Т/с «Пес». (16+). 13.00 «Сегодня». 13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+). 14.00 «Место встречи». (16+). 16.00 «Сегодня». 16.45 «За гранью». (16+). 17.50 «ДНК». (16+). 19.00 «Сегодня». 20.00 Т/с «ГДР». (16+). 22.00 Т/с «Пять минут тишины. Симбирские морозы». (12+). 23.35 «Сегодня». 00.00 Т/с «Пять минут тишины. Симбирские морозы». (12+).	Среда, 6 марта 04.50 Т/с «Пасечник». (16+). 06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+). 08.00 «Сегодня». 08.25 Т/с «Пес». (16+). 10.00 «Сегодня». 10.35 Т/с «Пес». (16+). 13.00 «Сегодня». 13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+). 14.00 «Место встречи». (16+). 16.00 «Сегодня». 16.45 «За гранью». (16+). 17.50 «ДНК». (16+). 19.00 «Сегодня». 20.00 Т/с «Северная звезда». (16+). 23.35 «Сегодня». 00.00 Т/с «Северная звезда». (16+). 00.55 Т/с «Один против всех». (16+). 02.40 Т/с «Кодекс чести».	Четверг, 7 марта 04.55 Т/с «Пасечник». (16+). 06.30 «Утро. Самое лучшее». (16+). 08.00 «Сегодня». 08.25 Т/с «Пес». (16+). 10.00 «Сегодня». 10.35 Т/с «Пес». (16+). 13.00 «Сегодня». 13.25 «Чрезвычайное происшествие». (16+). 14.00 «Место встречи». (16+). 16.00 «Сегодня». 16.50 «Прошу, прости!» (16+). 17.55 «Жди меня». (12+). 19.00 «Сегодня». 20.00 Т/с «Северная звезда». (16+). 00.00 «Своя правда». (16+). 02.05 Т/с «Кодекс чести». (16+).	Пятница, 8 марта 04.20 Т/с «Декабристка». (16+). 08.00 «Сегодня». 08.20 Т/с «Декабристка». (16+). 10.00 «Сегодня». 10.20 Т/с «Декабристка». (16+). 15.15 Х/ф «Императрица». (12+). 16.00 «Сегодня». 16.20 Х/ф «Императрица». (12+). 19.00 «Сегодня». 19.25 Шоу «Маска». (12+). 23.15 Д/ф «Михаил Жванецкий. Как? Разве вам ничего не говорили?» (16+). 01.00 Х/ф «Сильная». (16+). 02.40 «Квартирный вопрос». (16+). 03.35 Т/с «Кодекс чести». (16+).	Суббота, 9 марта 05.20 Т/с «Пасечник». (16+). 06.55 «Жди меня». (12+). 08.00 «Сегодня». 08.20 «Поедем, поедим!» (16+). 09.20 «Едим дома». 10.00 «Сегодня». 10.20 «Главная дорога». (16+). 11.00 «Живая еда». (12+). 12.00 «Квартирный вопрос». 13.00 «Основано на реальных событиях». (16+). 15.00 «Своя игра». 16.00 «Сегодня». 16.20 «ЧП. Расследование». (16+). 17.00 «Следствие вели...» (16+). 19.00 «Центральное телевидение». (16+). 20.20 «Ты не поверишь!» (16+). 21.20 «Звезды». (16+). 23.25 «Международная пилорама». (18+). 00.15 Александр Розенбаум в Донской станции - «Летать так летать». (16+).	Воскресенье, 10 марта 04.50 Т/с «Пасечник». (16+). 06.30 «Центральное телевидение». (16+). 08.00 «Сегодня». 08.20 «У нас выигрывают!» (12+). 10.00 «Сегодня». 10.20 «Первая передача». (16+). 11.00 «Чудо техники». 12.00 «Дачный ответ». 13.00 «НашПотребНазор». (16+). 14.05 «Однажды...» (16+). 15.00 «Своя игра». 16.00 «Сегодня». 16.20 «Человек в праве». (16+). 17.00 «Следствие вели...» (16+). 18.00 «Новые русские сенсации». (16+). 19.00 Итоги недели. 20.20 Шоу «Маска». (12+). 00.00 «Звезды сошлись». (16+). 01.35 «Основано на реальных событиях». (16+).

Эфсанэви Тути-Бикэ

Бэзи мәнбэлэрэ керэ, Тути-Бикэ 1751-чи илдэ, дикэрлэринэ керэ исэ 1753-чү илдэ анадан олуб. Онун ады бир эфсанэ илэ баглыдыр. Дежилэнлэрэ керэ о, атычылыг жарышында иштирак едэрэк Дербэнд Hakimи олмаг һугугу газаныб. О вахт Дағыстанын эн жахшы атычылары бу жарыш үчүн гадим шәһэрэ топлашыблармыш. һәммин вахт бу жарышы Губа ханлығынын һөкмдары Фәтәли хан кечирирмиш.

Үзү нигаблы дејүшчү галиб кәлир. һөкмдар галибдән үзүнү ачмагы төлөб едир. Орада олан һәр кәс нигабын алтында кезәл бир гадынын үзүнүн кизләндијини керәндә чох тәәччүбленир. Фәтәли хан исә Тути-Бикәјә ашиг олур вә онунла евләнмәјә гәрар верир. О, Гајтаг Утсмијасынын утсми Әмир-һәмзәнин бачысы иди. Әмир-һәмзә бу евлилијә чох севинир. Бу, она Дербэнд ханлығынын бир нечә ил әввәл она верилмиш һәммин һиссәсиндә даһа мөһкәм мөвге тутмаг имканы верди. Амма Әмир-һәмзә бөјүк шаһмат ојунунда өзүнә эн жахын адамлары белә пијада һесаб едән Фәтәли ханы кичик һесаб едирди.

Араларында әдавәт сонунчунун Әмир-һәмзә илэ бачысы Хәдичә-Бикәнин евләнмәсинә разылыг вермәкдән имтина етдији андан башлајыр. Фәтәли хан һеч кимдән горхмурду, чүнки о дөврдә эн күчлү ордуја саһиб иди. Буна керә дө бир мүддәт сонра о, Утсми һәрәкатынын нүмајәндәләрини Дербэнддән говур вә Дербэнд торпагларыны Әмир-һәмзәдән алыр. Тути-Бикә өзү Дербэнддә иди вә әринин бүтүн дөвләт тапшырыгларыны јеринә јетирди. Заман кечдикчә о, таләјини гәбул етди. Јери кәлмишкән, о вахт гыз гадын мөдрәсәсиндә јахшы тәһсил алырды. О, онун кими

хана табе олан јерли сакинләрә рәғбәт бәсләјирди. Мәһз бу мөһрибанлыга керә дәрбәндлиләр она ашиг идиләр. Гејд едәк ки, шәһәрдә верки системи әдаләтсиз иди. Бу, әһалинин мүтләг тиранлыгга гәрәт едилмәси иди. Мәсәлә бурасындадыр ки, Фәтәли муздлулуг принципи илэ орду сахлајыр вә муздлулар өзләри үчүн јахшы мааш төлөб едирдиләр. Фәтәли јүрүшләри үчүн дејүшчүләрин сајыны артырмаг лазым иди. Орду јени лекионерләрә долдурулдугда хан веркиләри сөзүн әсл мәнәсында шиширди. Чарчылар әһалијә дедиләр: «Сәбр един, Бөјүк Хан мөһрәмәтлидир. О, һазырда сәјаһәтдәдир. Доғма ханлығыны зәнкинләшдирмәјин јолларыны ахтарыр. Тезликлә хәзинәмиз гызыл вә күмүшлә долачаг. Онда биз чох зәнкин јашајачағыг». Амма бу чыхышлар инсанлары һеч дө јахшы һисс етдирмәди. Тути-Бикә һәр шеји баша дүшдү, амма тәәссүф ки, һеч нә едә билмәди. Лакин Фәтәли хан ишғалчылыг јүрүшләрини дајандырмады. Тезликлә Бакы ханлығы, Нахчыван ханлығы, сонра исә Шамахи ханлығы онун ордусунун һүчуму алтына дүшдү. Бу вахт Әмир-һәмзә вә дикәр гоншу дөвләт гурумларынын рәһбәрләри Фәтәлијә нифрәтлә бахырдылар. һәрби

уғурларындан сөзүн әсл мәнәсында сәрхош олан о, Губа ханлығына гаршы нечә күчлү иттифаг јарадылдыгынын фәргинә вармады. Бир мүддәт сонра Әмир-һәмзә вә Табасаран башчысы Рүстәм-Кади бөјүк гүввәләрлә Губа ханлығына һүчум етдиләр. Самур чајыны кечән Фәтәли дәрһал дүшмәни гаршыламаг үчүн ирәлиләди. 1774-чү илин јајынын әввәлиндә Кевдушан дүзүндә бөјүк дејүш баш верди. Нәтичәдә Фәтәли сарсыдычы мәғлубијәтә уғрады. Гошунларынын галыглары илэ кичик Салјан шәһәринә (Азәрбајчан) гачды. Әмир-һәмзә мүттәфигләри илэ бирликдә Губа ханлығыны әлә кечирди. Бундан сонра о вахт онун бачысы Тути-Бикәнин артыг һөкм сүрдүјү Дербәнди тутмаг гәрара алынды. Бундан хәбәр тутан бәзи задәканлар кизли шәкилдә гачмаға үз тутдулар: мүфлис олмагдан вә гырғындан горхдулар. Лакин Тути-Бикә гардашынын гәзәбиндән горхмурду. Дербәнди муздафиәсинә өзү рәһбәрлик етмәји гәрара алыр. Шәһәрин тәхминән 700 нәфәрлик гарнизону вар иди. Әмир-һәмзә әввәлчә һилә илэ Дербәнди әлә кечирмәјә чалышды. О, бачысына әринин өлдүјүнү вә онун чәсәдини кәтирдјини дејир. Бундан сонра ондан шәһәр дарвазаларыны ачмағы хаһиш едир. Лакин Тути-Бикә гардашынын мөкрли хасијјәтини билдији үчүн она инанмыш. Вә сонра о, шәһәри һүчума кечмәклә алмаг истәјир. Икид гыз шәхсән өзү илэ дејүшчүләри дө ардынча чөлб едәрәк гала

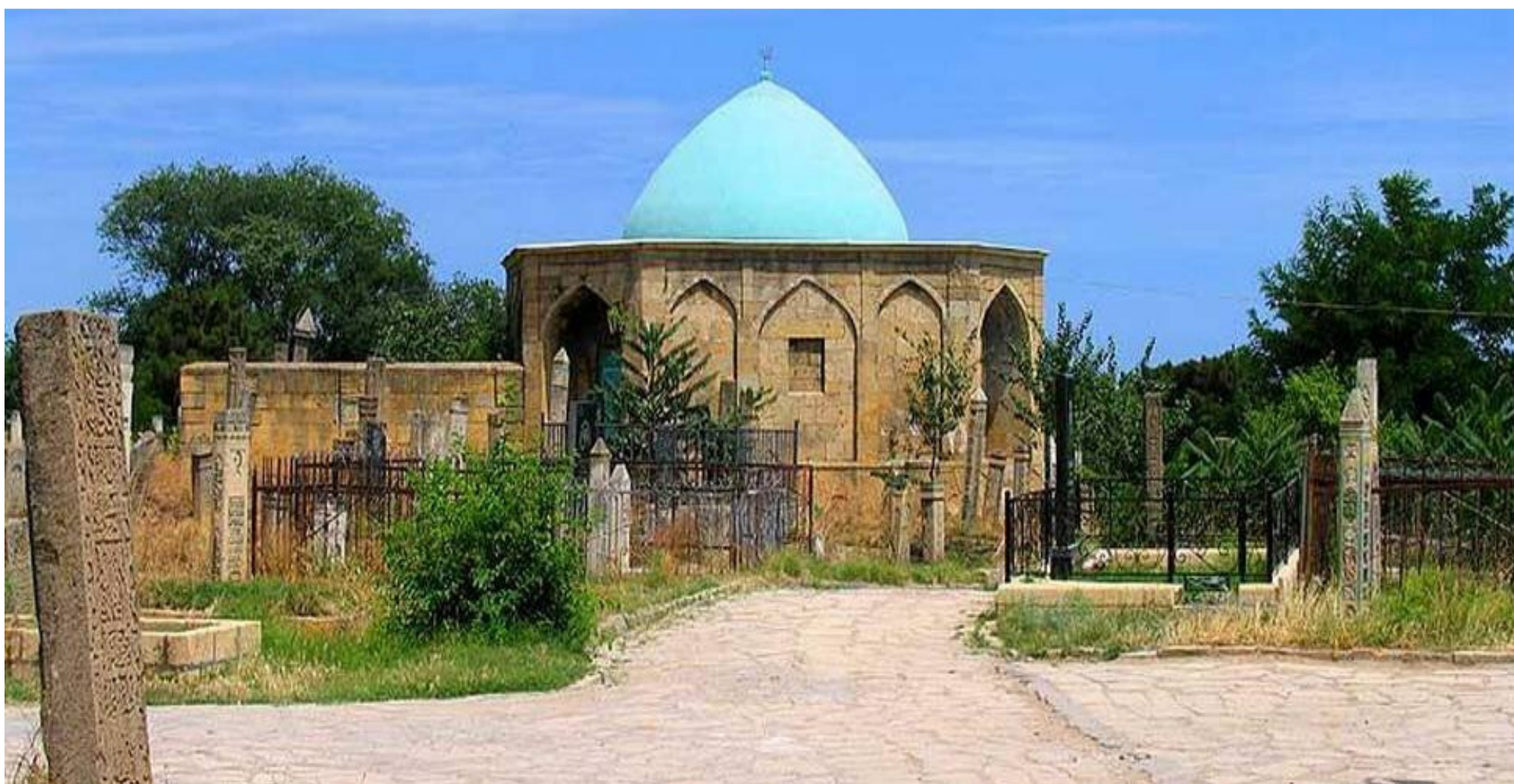

диварларына чыхырлар. О, сон нәфәсинә гәдәр шәһәри муздафиә етмәјә гәрар верир. Гарнизона тәрәф дөнәрәк учадан гышгырыр:

«Үрәјимиз бизә буну әмр етдији мүддәтчә мүбаризә апарачағыг. Биз бир аддым да кери чәкилмәмәлијик. — Биз тәслим олмајачағыг!—дејә дејүшчүләр дө јүксәк сәслә она чаваб верирләр. Гарнизонун рәиси Аджи-бек дө Тути-Бикә садиглијинә әмин олду. Дағыстан Статистика Комитәсинин катиби, 19-чу әсрин сонларында Дербәнд тарихчиси Јевкәни Иванович Козубски ону белә тәсвир едир: «Утсмијанын бачысы Фәтәли ханын чәсарәтли арвады шәһәри гардашындан киши дөјәнәти илэ муздафиә етди. О, гала диварларынын үстүндә аслан кими дајанмышды. Гала силаһларынын атәшини өзү идарә едирди. Нәтичәдә дејүшчүләр Утсмија гошунларыны мәғлуб едәрәк ону Мүшкүр шәһәринә чәкилмәјә мөчбур етдиләр. Чәсур Тути-Бикә шәһәри белә муздафиә етди». Рус шәргшүнасы Илја Николајевич Берјозин гејд етмишдир: «Бир вахтлар гар-

дашы тәрәфиндән алдадылан чәсарәтсиз Тути-Бикә өзүнү сон дәрәчә чәсарәтлә муздафиә етди вә Дербәнди икидиклә дејүшәрәк һәјат јолдашы үчүн хилас етди». Мәғлубијәтә бахмајараг, Әмир-һәмзә јенидән гошун топлајыр вә шәһәрә һүчум етмәк үчүн даһа бир нечә чәһд едир. Амма чәһдләри боша чыхыр. Сон дејүшләрдән бириндә исә һәлак олур. Тути-Бикә ону кезләјән төһлүкәләрә бахмајараг, рәгиби олса белә, гардашынын хатирәсини јад етмәк үчүн Гајтаг Утсмијә кәлир. Гардашынын өлүмү онун үчүн ағыр зәрбә олур. О, бу бөјүк кәдәрлә барыша билмир вә тезликлә о да хәстәләнир. 1785-чи илдә бу дәрдә дөзә билмәјән Тути-Бикә өлүр вә Дербәнд шәһәринин эфсанәсинә чеврилир. Бу һадисәдән үч ил сонра сәккизкушәли тикилидән ибарәт мәғбәрә учалдылыр. Мәғбәрәнин ичәрисиндә дөрд гәбир дашы вар. Бурада дөфн олуналар: Тути-Бикә, онун оғлу Әһмәд хан, Фәтәли ханын икинчи евлилијиндән олан оғлу һәсән хан вә һәсән ханын һәјат јолдашы Нур Чаһан.

С.Салехова

РЕСПУБЛИКА ХӘБЭРЛӘРИ

Дағыстанда Рамазан аяы эрзиндә кенишмигјаслы тәдбирләрин кечирилмәси планлашдырылыр

Дағыстан Республикасында Рамазан аяы эрзиндә мухтәлиф мүсәлман өлкәләриндән гонагларын дәвәт едиләрәк кениш мәдәни тәдбирләрин тәшкили планлашдырылыр. Бу идејаны чари мәсәләләрлә бағлы кечирилән мушавирәдә бу сәһәдә бәјүк бачарыг вә төчрүбәјә малик Серкеј Меликов тәгдим едиб. О, мүсәлман тәсвири сәнәтләриндән ибарәт сәркинин кечирилмәси, халг сәнәткарлыг нүмунәләринин нүмајиши, милли мөтбәхин тәгдиматы, Гуран гариләринин чыгышларынын тәшкили тәклифини бөлүшүб. Бундан әлавә, Рамазан аяында актуал олан биркә ифтарларын вә дикәр тәдбирләрин кечирилмәсини тәклиф едиб. Бу тәдбирләрин әсас мөканы тарихи Дәрбәнд шәһәри олачаг. Республика рәһбәри мөсул органлара бүтүн тәдбирләр үзрә мүфәссәл план ишләјиб һазырламагы тапшырыб. Беләликлә, везифә мүсәлман өлкәләринин нүмајәндәләрини чәлб етмәклә јанашы, һәм дә Дағыстанын мүсәлман мәдәнијәтинин зәнкинлијини вә мухтәлифлијини тәгдим едәчәк чәлбедичи вә зәнкин програм јаратмагдыр. Бу тәдбирләр

уғурла һәјата кечириләрсә, һәм јерли сакинләрин, һәм дә дүнјанын һәр јериндән кәлән гонагларын диггәтини чәлб едәрәк рекионда хусуси вә әләмәтдар һадисәјә чеврилә биләр.

h.Асланов

КИВ-ЛӘРӘ ДИГГӘТ

Дагинформун рәһбәри Биринчи Каналын журналистләрини мукафатландырыб

Дағыстан Республикасынын Информасија вә Мөтбуат Агәнтлијинин рәһбәри Абдуразақ Чамалутдинов Дағыстан Республикасы мухбир офисинин әмәкдашларына тәшәккүрнамә тәгдим едиб. О, «Дағыстан Республикасында Биринчи Канал» Сәһмдар Чәмијәтинин Чәнуб Бүросу мухбир офисинин әмәкдашларына хидмәти борчуну јеринә јетирәркән кәстәрдикләри чәсарәт вә фәдакарлыга көрә Дағыстан Республикасы Башчысынын тәшәккүрүнү тәгдим едиб.

Дағыстан Республикасы мухбир шәбәсинин рәһбәри һүсәјн һүсәјнов вә оператор Фәрид Мүслүмов тәшәккүрлә мукафатландырылыб. Гејд едәк ки, һүсәјн һүсәјнов вә Фәрид Мүслүмов Украјнада Хусуси һәрби Әмәлијат башлајандан бирбаша дәјүш бөлкәсиндә ишләјирләр.

С.Сәләхова

ТӘҺСИЛ

Чеченистанда ана дили муәллимләринә 100 мин рубл мукафат вериләчәк

Чеченистанда муәллимләри шакирдләрә ана дилини өјрәтдикләринә көрә мукафатландырмага гәрар верилиб. Ана дили муәллимләринин һәр биринә 100 мин рубл мукафат вериләчәк.

Рамазан Кадыров 2024-чү или Чеченистанда Чечен халгынын Тарих, Мемарлыг вә Мәдәни Ирси Или елан едиб вә әввәлки 2023-чү или Чеченистан Ре-

спубликасынын рәһбәри чечен дилинә һәср етмишди. Буна бахмајараг, ана дили, онун Чеченистанда дәстәкләнмәси вә инкишафы приоритет ола-раг галыр.

Бу һәфтә Чеченистан Республикасынын рәһбәри ана дили муәллимләринә 100 мин рубл өдәмә тәшәббүсүнү дәстәкдәјиб. 1,6 миндән чох муәллим мукафат алачаг. Бир ил әввәл сизә хатырладаг ки, Чеченистанда мәктәблиләри һәвәсләндирмәјә башладылар-чечен дили үзрә бүтүн әлачылар үчүн ичтимаи нәглијәти пулсуз етдиләр. һәмчинин бу јахынларда республиканын мәктәбләринә 94 миндән чох чечен дили вә чечен әдәбијәти китабы кәндәрилмиш, ушагларә ана дилини өјрәтмәк үчүн компүтер ојуну да һазырланмишдыр.

А.Мәммәдова

Серкеј Меликовун мөтбуат конфрансы

1 ←

Республикада ана дилләринин горунмасы

Китабларын јенидән чап олунмасына кәлдикдә демәк лазымдыр ки, федерал вә республика идарәләриндән кәлән програм тәләбләри нәзәрә алынмагла бу и ш көрүлмәлидир. Мәктәбләрдә китабларын чатышмамазлыгы төкчә Дағыстанын проблеми дејил, дикәр рекионларда да мөвчудур. Бу проблеми биз тәһсил үчүн электрон мејданчаларынын тәдбиг едилмәси јолу илә һәл етмәјә чалышырыг.

Дағыстанын туризм потенциалы

Һәр илдә турист ахыны практикә олараг 500 мин артыр. Өтән илдә республикамыз 1 миллион 700 мин туристи гәбул етмиш, чари илдә дә артым көзләнирир. Бунун үчүн шәраит вардыр: Биз јени кәзинти јерләри ишләјиб һазырлајыр, туроператорлар онлары фәал реклам едирләр. Бунунла бәлә кејфијәтти туризм сәнәјәсиндән данышмаг олмаз. Онун дүнја сәвијәсини чатдырмаг үчүн чох ишләмәк лазымдыр.

Кәнчләрин һәрби вәтәнпәрвәрлик тәрбијәси

Сарсылмаз шәјләр вардыр: аилә, никаһ, бәјүкләрә, ушагларә мунасибәт... Анчаг бу дәјәрләри дә «тәрпәтмәк» иштәјәнләр вардыр. Бу һәгигәтән јол верилмәздир. Биз өзүмүзүн идеолокијасыны горумалы үстүн тутмалыыг. Лакин һәмин мадди базанын тәкмилләшдирмәк вә зәнкинләнмәк үчүн лазыми тәрбијә олмалы, һеч бир һәрби вәтәнпәрвәрлик мәркәзләри вә ја идман мејданчалары тәрбијәни долдура билмәз. Бәлә вәчиб мөсәләјә комплекс јанашма лазымдыр. Вәтәнә мөһәббәт, ону горумага, гаршыда дуран бүтүн везифәләри јеринә јетирмәјә һазыр олмаг һәр бир дағыстанлынын үрәјиндәдир. Бу Русија Федерасијасынын бүтүн рекионла-

рынын нүмајәндәләри үчүн приоритетдир, һансыки онлар Хусуси һәрби Әмәлијәтин кечирилмәсиндә, о чүмләдән дә дағыстанлыларда тәдиг едирләр. 9 нәфәр һәмјерлимиз Русијанын гәһрәманы адына лајиг көрүлмушдур.

Дағыстан гаршыдакы инвестисија форумунда

Бир аз әввәл Русија һөкүмәтинин Сәдринин бизи һимајә едән, витсә-назири Александр Новакын рәһбәрлији алтында кечирилмиш мушавирәдә сычрајыш лајиһәләринин реализә едилмәсинин нәтичәләринә јекүн вурулмушдур. Дағыстан анчаг мүсбәт гејд олунмушдур. Биз бу лајиһәләри, онларын ичәрисиндә Хәзәр саһилјаны кластерин, агросәнәјә комплексинин, бүтүнлүкдә инкишаф етдирилмәсини, һәмин инвестисија потенциалынын артырылмасыны давам етдиририк. Форумда артыг јени, о чүмләдән сычрајыш лајиһәләр тәгдим олуначаг. Бизим үчүн јол инфраструктурунун инкишафыны нәзәрдә тутан планлар чох вәчибдир. Чүнки бу сәһә биздә чох зәифдир. Бизнесин, инвесторларын иштиракы олмадан биз буна наил ола билмәрик. Хатырлатмалыыг ки, һазырки мөһрәләдә Р-217 федерал трассасынын јенидән гурулмасы фәал апарылыр, артыг Азәрбајчанла дөвләт сәрһәдиндә дөрд мәнәтгәдән бири ишә салынмишдыр. Трасса «Шимал-Чәнуб» нәглијат дөһлизинин инкишафына ујғун олараг тәмир олунур. О чүмләдән Дағыстан үчүн вәчиб үч лајиһә, Хасавјурт, Маһачгала вә Дәрбәнд шәһәрләри өтүб кечән јолун тикинтисидир. Әслиндә федерал трасса биздә һазырда бу шәһәрләрдән кечмәси һәм јүк дашыјанлар үчүн, һәм дә сәрнишин дашынмалары, турист базарлары иштиракчылары үчүн өнкәниликләр тәрәдир. Она көрә дә мөсәлә чох актуалдыр.

М.Сәјидов

Ичтимаи Дәстәк Гәраркаһында Хусуси һәрби Әмәлијат әлилләринин проблемләри илә мәшғул олачаг ишчи груп јарадылачаг

Бу кәстәриши чари мәсәләләрлә бағлы кечирилән мушавирәдә Серкеј Меликов вериб. Рекион рәһбәри вурулајыб ки, бу категоријадан олан вәтәндашларә јардымын дәгиг механизми олмалыдыр. Онун сөзләринә көрә, чохларынын һагы олан дәстәк тәдбирләри вә күзәштләр барәдә мәлуматы јохдур. Мәсәлән, әлиллә олмуш Хусуси һәрби Әмәлијат иштиракчылары реабилитасија вәсәтәләри илә тәмин едилир, һабәлә јашајыш сәһәләринин

фәрди еһтијачларә ујғунлашдырылмасына көмәклик кәстәрилир. Бундан әлавә, ветеранларә вә һәлак оланларын аиләләринә психоложи јардым, әлавә тәһсил алмага көмәклик, социал адаптасија, сәнәдләшмә ишләри вә с.

Мүрачиәтләрә әтрафлы вә оператив бахылмасы үчүн үнванларына кәндәриләчәк. Серкеј Меликов мөсул органларә бу мәсәләни даим нәзәрәтдә сахламагы тапшырыб.

h.Асланов

МИЛЛИ – МӘНЭВИ ДЭЖЭРЛӘРИМИЗ

Новруз адәтләри – Су чәршәнбәси

Һәр бир халгын тарихиндә мұхтәлиф байрамлар, ел шәнликләри олмушлар. Азәрбајчан халгынын узаг гәдимләрдән бу күнәдәк севә-севә гәјд етдији белә байрамлардан бири Новруз байрамыдыр. Новруз байрамы бирлик, гардашлыг байрамы, халг шәнлијидир. Гәдим дөвләрдән бәри халгымыз Новрузу јени илин башлангычы һесаб етмиш ону боллуг, бәрәкәт вә фираванлыгын өзәли кими рәмзиләшдирмишдир. Новруз инанчларынын әсасында инсана, тәбиәтә һәјат верән дөрд үнсүрүн – Сујун, Одун, Јелин (һаванын), Торпагын исинмәси «дирилмәси» дурур. Одур ки, Новруз шәнликләри тәзә илин башланмасына, јени мартын 21-нә дөрд һәфтә галмыш кечирилмәјә башлајыр. Бу аја Боз ај дејирләр. һәмин ајын һәр чәршәнбәси тәбиәтин бир үнсүрү илә әлагәләндирилмиш вә беләликлә, инсанларын тәсәввүрүндә илаһыр чәршәнбәләр јаранмышдыр. Әски инамларә көрә, бу чәршәнбәләрин һәр бириндә тәбиәтин дөрд үнсүрүндән бири «дирилмишдир» Илин Новруздан әввәлки дөрд аһыр чәршәнбәси

мүгәддәс сајылыр. Бунлар Су чәршәнбәси, Од чәршәнбәси, Јел чәршәнбәси вә Торпаг чәршәнбәси адланыр.

Су чәршәнбәјә «Әзәл чәршәнбә», «Сулар Новрузу»да дејирләр. Су чәршәнбәсиндә су вә су мәнбәләри тәмизләнир, архлар гәјдаја салыныр, су һөвзәләриндә абадлыг ишләри

көрүлүр, су илә бағлы мұхтәлиф шәнликләр кечирилик. Су чәршәнбәси суја тапынма инамы илә бағлыдыр. һәлә күн доғмамышдан һамы су үстүнә кәдир, әл-үзүнү јујур бир-биринин үзәринә су чиләјир, су үстүндән атланыр, јаралыларын јарасына су чиләјирләр. Халгын инамына көрә, Су чәршәнбәси күнү «тәзә су»дан кечәнләр, азарыны, безарыны она верәнләр илбоју хәстәликдән узаг оларлар. һәмин күн су үстүндә мұхтәлиф мәрәсимләр кечирилик. Су чәршәнбәси илә әлагәдәр чохла сајда инанчлар, фаллар, түркәчәрәләр, бајатылар, әфсанәләр вә рәвәјәтләр вар. Мәсәлән, инанчларда дејилир:

– Сүфрәјә су дағылмасы ајдынлыгдыр.

– Су ичән адамы гәфил вурмазлар.

– Су ичән адамы илан чалмаз.

– Лал ахан судан кечмәзләр.

Бир чох аталар сөзләриндә дә сујун мүгәддәслији әкс олунур:

– Су олан јердә дирилик олар.

– Су еһсандыр.

– Су мурдарлыг көтүрмәз.

– Сују чиркләндирәннин нәшини јумаға су тапылмаз.

Су чәршәнбәсинә аид бајатылар:

Су буланар, лил кәләр

Баһар олар күл кәләр.

Новрузу гаршылајын

О һәр илдән бир кәләр.

Су кәлдә бағчамыза

Гуш гонду тахчамыза.

Јува гурду, ев тикди

Бар верди бағчамыза.

Су өз сәмтинә ахар

Бүлбүл дә күлә бахар.

Новруз һәр бир аиленин

Гапысына чәләнк тахар.

Су кәлир јарпызлыға

Төкүлүр гарпызлыға

Новруз инди кәләчәк

Гојма о јалгыз гала.

Су кәлдә дағы ашды

Бағчаны, бағы ашды

Елимиз ганад ачыб

Новрузла гучаглашды.

С.Сәләхова

ВНИМАНИЮ ГОРОЖАН!

Межрайонный отдел вневедомственной охраны по г. Дербенту-филиал ФГКУ «УВО ВНГ России по РД» ВАША БЕЗОПАСНОСТЬ – НАША ПРОФЕССИЯ
Вневедомственная охрана Управления Росгвардии по РД предоставляет следующие услуги:

- Обследование и оборудование объектов, квартир, частных домовладений, гаражей и других мест хранения личного имущества граждан современной охранно-пожарной и тревожной сигнализацией с выводом на пункт централизованной охраны.

- Вооруженная охрана грузов и денежных средств при перевозках в пределах России, в том числе с предоставлением собственного транспорта.

- Стоимость оборудования средствами охранной и тревожной сигнализацией:

- объекты-согласно представленной смете :

- квартиры:

Однокомнатная – от 25 000 руб.,

Двухкомнатная – от 30 000 руб.,

Трехкомнатная – от 45 000 руб.

Стоимость услуг с помощью технических средств охраны:

- объекты-час охраны -11 руб. 88 коп.

- квартир – 263 руб. 60 коп. в месяц

- частных домов – 593 руб., 14 коп. в месяц

Стоимость охранных услуг без установки технических средств охраны – вызовов наряда полиции по сотовому телефону:

- Объекты – 1462 руб. 50 коп. в месяц

- квартир и частных домов – 198 руб. в месяц.

Наш адрес : г. Дербент, ул. С.Д. Курбанова, 23, тел.: (887240) 4-11-17

Наша электронная почта: OVO_derbent@mail.ru

БИЗ ДӘРБӘНДЛИИК

СОВЕТ ИТТИФАҒЫ
ГӘҺРӘМАНЫ

Совет Иттифағы Гәһрәманы Ш. Әлијевин Дәрбәнд шәһәриндәки бүстү.
(1915 – 1943)

Шәмсулла Фејзулла оғлу Әлијев Дәрбәнддә анан олмушдур. 1942-чи илдә Гызыл Ордуја чағырылыб. Елә һәмин ил о, Бақы һәрби пијада гошунлары мәктәбинин тезләшдирилмиш курсуну битириб. 1942-чи илин сентјабрындан Бөјүк Вәтән мұһарибәсиндә Шимали Гафгаз һәрби әмәлијатларында иштирак едән Ш.Әлијев икидлик вә шүчәәтинә көрә ики дөјүш ордени илә тәлтиф едилиб. Капитан Әлијев 1943-чү илин пајызында Керч жарымадасында кедән дөјүшләрдә хүсусилә фәргләниб. Мұһарибә мејданынын кенишләндирилмәси уғрунда кедән дөјүшләрдә Шәмсулла дәфәләрлә баталјону һүчума галдырыб. Дүшмәнин ики мұдафиә хәттени кечән десантчылар Киров вә Војков адына заводларын әразисинә дахил олублар. Нојабрын 19-да капитан Ш.Әлијев Керч јахынлығында кедән дөјүшләрдә гәһрәманлыгә һәләк олуб. ССРИ Али Совети Рәјасәт һәјәтинин 16 мај 1944-чү ил тарихли Фәрманы илә капитан Әлијев Шәмсулла Фејзулла оғлу командалыгын тапшырыгларыны нүмунәви јеринә јетирдијинә вә алман-фашист ишғалчыларына гаршы дөјүшләрдә көстәрдији мәрдлик вә икидликә көрә Совет Иттифағы Гәһрәманы адына (өлүмүндән сонра) лајиг көрүлүб.

Дәрбәндлиләр гәһрәманын хатирәсини әзиз тутулар. Онун вахтылә јашадычы евин диварына хатирә лөвһәси вурулмушдур. Бундан башга Дәрбәндә 4 сајлы орта мәктәб, парк, тикиш фабрики, рајонун ән әри тәсәррүфатларындан бири Шәмсулла Әлијевин адыны дашыјыр.

ЈУРДУМУН ШӨҺРӘТИ

(Совет Иттифағы Гәһрәманы, һәмјерлимиз,
Азәрбајчан халгынын икид оғлу, Шәмсулла Әлијевин
адыны дашыјан паркда бүстү гојулмушдур)

Сән бизим елләрин гәһрәман оғлу,
Шөһрәтин јурдумун шөһрәти олду.
Кечдијин јолларын зәфәрлә долу,
Гејрәтин – халгымын гејрәти олду.

Арха чевирмәдин дүшмәнләрә сән,
Сүрәтин – илдырым сүрәти кими.
Сәнилә фәхр едир анамыз Вәтән,
Чүрәтин – Бабәкин чүрәти кими.

Шәһәр хијабыны, мөһтәшәм һәјкәл,
Синәндә парлајыр «Гызыл Улдуз»ун.
Мүгәддәс түрбәдир бизимчүн бу јер,
Илһам мәмбәјисән көјдә улдузун.

Биз ки, фәхр едирик адынла сәнин,
Чалышдыг һәр ишдә сәнә охшајаг.
Әбәди оғлусан ана вәтәнин,
Истәрдик сәнин тәк дујаг, јашајаг.

Рүстәм БӘҺЛУЛЗАДӘ,
РФ журналистләр Иттифағынын үзвү.

Аллаһ рәһмәт еләсин

«Дәрбәнд» ичтимаи сијасы гәзетинин коллективи Дәрбәнд шәһәр мүдријәтинин башчысынын мұавини Видади Вагифович Зејналова әзиз анасы

Ајна ханымын
вахтсыз вәфаты мұнасибәтилә кәдәрләндикләрини билдирир вә дәрин һүзүнлә башсалыгы верирләр.
Башыныз сағ олсун.

Баш редактор
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.Һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
М. СЕЈИДОВ
С. МАМАЈЕВ
Б. ПИРМӘҺӘММӘДОВ
С. САЛӘНОВА
Һ. АСЛАНОВ

РЕДАКЦИЈАНЫН
ВӘ НӘШРИЈАТЫН
ҮНВАНЫ:

368600, Дағыстан

Республикасы,

Дәрбәнд шәһәри,

Ленин күчәси, 37

www.derbend.ru

(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)

Телефонлар: баш

редактор 89894856030,

үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММЧ-дә
чап едилиб.

Индекс 368600

Мәтбәәнин үнваны

Дәрбәнд шәһәри,

С.Гурбанов күчәси, 25

Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын
кејфијәти барәдә
мәтбәәјә мүрачиәт едә
биләрсиниз.

Рабитә, информасија тех-
нолокијалары вә күтләви
коммуникасијалар саһәсиндә
нәзарәт үзрә
Федерал хидмәт
(Роскомнадзор).

Күтләви информасија васитә-
ләринин гејдијәти һагында
Шәһадәтнамә

ДР үзрә рабитә, информасија
технолокијалары вә Күтләви
коммуникасијалар саһәсиндә
нәзарәт үзрә Федерал хидмәт
идарәси.

ПИ № ТУ05-00428

21.05.2019 г.

Материалларда кедән
фактлар үчүн мұәллифләр
мәсулијәт дашыјырлар.
Мұәллифләрин мөвгеји илә
редаксијанын мөвгеји ујгун
кәлмәјә биләр.

29.02. 2024.

Фактики олагаг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000

Сиф. №